

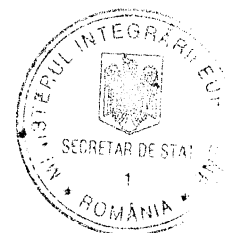
Măsura ISPA Nr.: 2001 RO 16 P PA 003

MEMORANDUM DE FINANȚARE

Încheiat între Comisia Europeană și Guvernul României

Referitor la asistența sub formă de grant din Instrumentul pentru
Politici Structurale de Preaderare pentru Măsura

“Asistență Tehnică pentru pregătirea proiectelor ISPA în sectorul de mediu în
orașele
Baia Mare, Botoșani, Drobeta, Galați, Deva și Hunedoara în România”

MEMORANDUM DE FINANȚARE

Comisia Europeană, denumită în continuare “*Comisia*”, acționând pentru și în numele Comunității Europene, denumită în continuare “*Comunitatea*”, reprezentată prin dl. Guy Crauser, Director General pentru Politici Regionale,

pe de o parte, și

Guvernul României, denumit în continuare “*beneficiarul*”,

pe de altă parte,

au convenit următoarele:

ARTICOLUL 1

Măsura stipulată în Articolul 2 de mai jos va fi implementată și finanțată din resursele bugetare ale Comunității conform prevederilor stabilite în acest Memorandum. Măsura stipulată în Articolul 2 de mai jos va fi implementată conform Condițiilor Generale anexate la Acordul Cadru semnate între Comisie și Beneficiar și completate cu termenii acestui Memorandum și ale anexelor sale.

ARTICOLUL 2

Identificarea Măsurii

Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare va contribui, prin acordarea unui grant, la finanțarea următoarei Măsuri așa cum este descrisă în Anexa I:

Număr măsură : 2001 RO 16 P PA 003

Nume: Asistenta Tehnica pentru pregătirea proiectelor ISPA în sectorul de mediu în orasele Baia Mare, Botosani, Drobeta, Galati, Deva și Hunedoara în România

Durata: **Data începerii:** Data semnării Memorandumului de finanțare de către Comisie

Data încheierii: 31 Decembrie 2004

Localizare: Baia Mare, Botosani, Drobeta, Galati, Deva si Hunedoara

Grupa: Bazinul Dunarea/Marea Neagra

ARTICOLUL 3

Angajament

1. Cheltuielile eligibile maxime, publice sau echivalente care pot fi luate în considerare la calcularea asistenței financiare, sunt de 3 500 000 Euro;
1. Ponderea asistenței asigurate de Comunitate pentru această măsură este stabilită la 75% din cheltuielile publice totale sau echivalente, conform celor indicate în Planul de finanțare prezentat în anexa nr. II.
2. Valoarea maximă a asistenței asigurate de către Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare este de 2 625 000 Euro;
3. Un total de 2 100 000 Euro este angajat din bugetul 2002 la capitolul bugetar B7-020. Angajările de fonduri pentru ratele ulterioare se vor baza pe planul de finanțare inițial sau revizuit al măsurii, care depinde de stadiul de implementare al măsurii și de disponibilitățile bugetare.

ARTICOLUL 4

Plățile

1. Asistența asigurată de către Comunitate va acoperi plățile corespunzătoare măsurii pentru care Beneficiarul a făcut angajamentele legale și pentru care sumele solicitate au fost alocate în mod specific. Aceste plăți trebuie corelate cu lucrările descrise în Anexa I.
2. Plățile efectuate înainte de data semnării memorandumului de finanțare de către Comisie nu sunt eligibile de a primi asistența din partea Instrumentului pentru Politici Structurale de Preaderare.
3. Măsura descrisă în Anexa I și plățile de la organismul răspunzător pentru implementarea măsurii vor fi finalizate nu mai târziu de 31 Decembrie 2004.
4. Raportul solicitat pentru efectuarea plății finale trebuie înaintat în maximum 6 luni de la această dată.
5. Avansul este fixat la 1 050 000 Euro, care vor fi transferați după cum urmează:

- O sumă de 525 000 Euro va fi plătită după semnarea prezentului memorandum de către beneficiar;
- Diferența se va achita după semnarea primului contract de asistență tehnică, precum și după îndeplinirea celorlalte condiții menționate în Articolul 8.

ARTICOLUL 5

Respectarea legislației și politicilor Comunității

Măsura va fi derulată conform prevederilor stipulate în Acordurile Europene și va contribui la atingerea obiectivelor politicilor Comunității, în particular cele referitoare la protejarea și îmbunătățirea stării mediului.

ARTICOLUL 6

Proprietatea intelectuală

Beneficiarul și autoritățile responsabile cu implementarea stipulate în Anexa I punctul 3, se vor asigura că dețin dreptul legal de proprietate intelectuală asupra tuturor studiilor, desenelor, planșelor, publicității și altor materiale elaborate în legătură cu planificarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului. Susnumiții vor garanta accesul liber și dreptul de utilizare al documentațiilor pentru Comisie sau pentru orice organizație sau persoană delegate de către aceasta. Comisia va utiliza aceste materiale doar în scopuri proprii.

ARTICOLUL 7

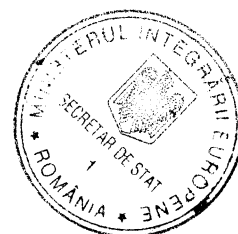
Permise și Autorizații

Orice tipuri de permise și/sau autorizații necesare pentru implementarea măsurii trebuie să fie eliberate de către autoritățile competente ale Beneficiarului la timp și în conformitate cu legislația națională.

ARTICOLUL 8

Condiții specifice referitoare la Măsură

Prezența unui proiect pe lista indicativă din Anexa I nu constituie în nici un fel un angajament din partea Comisiei pentru acordarea de grant în vederea sprijinului financiar pentru faza de construcție a proiectului.

Plata celei de a doua rate a avansului este conditionata de prezentarea de catre beneficiar a unui plan final privind achizițiile care trebuie sa fie aprobat de catre Comisie.

Termenii finali de referinta pentru fiecare dintre componentele individuale ale Asistentei Tehnice precum si orice abatere de la masura stabilita initial, asa cum este descrisa in Anexa I, trebuie aprobati de catre Comisie.

ARTICOLUL 9

Prevederile referitoare la implementare descrise în Anexele la acest memorandum de finanțare formează parte integrantă din prezentul memorandum.

Neconcordanța cu condițiile și prevederile referitoare la implementare vor fi dezbătute de către Comisie conform procedurii stipulate în Anexa III.1, secțiunea VIII.

ARTICOLUL 10

Prezentul document reprezintă originalul memorandumului de finanțare, semnat mai jos.

Redactat la

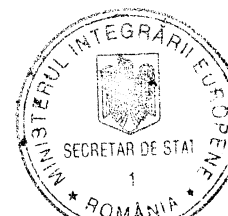
Redactat la Bruxelles,

Pentru Beneficiar

Pentru Comunitate

H. Puwak
Ministerul Integrării Europene

Guy Crauser
Director General

Lista de Anexe

Anexa I Descrierea Măsurii

Anexa II Planul de finanțare

Anexa III

Anexa III.1 Prevederi legate de Implementarea Financiara

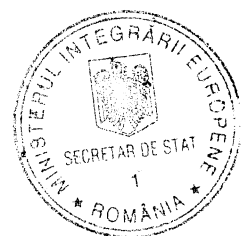
Anexa III.2 Prevederi legate de eligibilitatea cheltuielilor pentru masurile asistate de ISPA

Anexa III.3 Model pentru Cererile de Plată, pentru raportarea progresului fizic și financiar și cererilor pentru modificări;

Anexa III.4 Acord cu privire la cerințele minime referitoare la controlul financiar aplicabil proiectelor asistate de ISPA;

Anexa III.5 Acord cu privire la neregularități și recuperarea sumelor alocate în mod eronat prin ISPA;

Anexa III.6 Cerințe referitoare la Informare și Publicitate.

DESCRIEREA MĂSURII

Asistenta Tehnica pentru pregătirea proiectelor ISPA in sectorul de mediu in orasele
Baia Mare, Botosani, Drobeta, Galati, Deva si Hunedoara in România

Codul Comisiei Nr. : 2001 RO 16 P PA 003

1. Titlul masurii

Asistenta Tehnica pentru pregătirea proiectelor ISPA in sectorul de mediu in
orasele Baia Mare, Botosani, Drobeta, Galati, Deva si Hunedoara in România

2. Autoritatea care face cererea (Coordonator Național ISPA)

2.1. Numele: Hildegard Carola Puwak, ministrul integrării europene

2.2. Adresa: Ministerul Integrării Europene
Direcția coordonarea programelor de dezvoltare
Eugen Teodorovici, director
Str. Apolodor, nr.17, latura Nord, sectorul 5, București

Telefon: + 40 -1- 30116 23

Fax: + 40 -1- 30116 26

E mail: eugen.teodorovici@mie.ro

3. Autoritatea responsabila cu implementarea (așa cum este definită în Secțiunea II (2) din Anexa III.2)

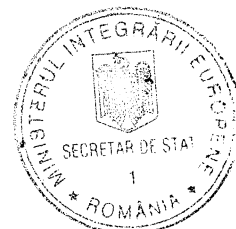
3.1. Nume: Oficiul Phare pentru Contractare și Plăți (OPCP)
Ministerul Finanțelor Publice

3.2. Adresa: Str. Mendeleev 35-38, etaj IV, Sector 1, București-România

in cooperare cu :

3.3 Nume: Ministerul Apelor si Protecției Mediului

3.4. Adresa: B-dul Libertății, nr. 12, sector 5, București, Romania

4. Beneficiarul final (în cazul în care este vorba de un alt organism decât cel stipulat la punctul 3)

4.1. Nume: Consiliul Local al orasului Baia Mare

4.2. Adresa: Strada Gheorghe Sincai, nr. 37, Baia Mare, Romania

4.3. Nume: Consiliul Judetean Botosani

4.4. Adresa: Piata Revolutiei, nr. 1-3, Botosani, Romania

4.5. Nume: Consiliul Judetean Mehedinti

4.6. Adresa: Strada Traian, nr. 89, Drobeta Turnu Severin, Romania

4.7. Nume: Consiliul Local al orasului Galati

4.8. Adresa: Strada Domneasca, nr. 38, Galati, Romania

4.9. Nume: Consiliul Judetean Hunedoara

4.10. Adresa: Strada 1 Decembrie, nr. 35, Deva, Romania

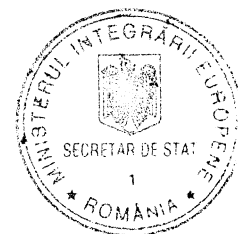
5. Localizare

5.1. Stat beneficiar: România

5.2. Regiune: Bazinul Dunare/Marea Neagra

6. Descriere

Masura ISPA furnizeaza cadrul pentru acordarea de asistenta tehnica in vederea pregatirii urmatorului val de proiecte municipale ISPA in domeniul apei potabile si apei uzate. Obiectivul masurii este de a sprijini cele cinci municipalitati si companii de apa in pregatirea aplicatiilor ISPA si, in faza a doua, in pregatirea documentelor de licitatie corespunzatoare.

Masura ISPA se adreseaza oraselor Baia Mare, Botosani, Drobeta, Galati, Deva si Hunedoara. Cele sase orase sunt distribuite pe tot cuprinsul tarii si detin populatii cuprinse intre 80.000 – 330.000 locuitori.

Toate aceste orase, in afara de Botosani care a luat parte la Programul de Dezvoltare a Utilitatilor Municipale (MUDP II), nu au beneficiat de investitii majore cu sprijin de la alte Programe Comunitare de finantare sau de la Institutii Financiare Internationale (IFIs). Nivelul necesitatilor in ceea ce priveste investitiile in domeniul mediului este foarte ridicat. Exista deficiente importante in toate orasele in furnizarea si tratarea apei potabile, precum si in colectarea si tratarea apei uzate. In plus, datorita lipsei de experienta in lucrul cu programe finantate de Comunitate si/sau initiative ale Institutii Financiare Internationale (IFI), capacitatea acestora in ceea ce priveste pregatirea proiectelor este foarte scazuta, de unde rezulta nevoia considerabila de asistenta tehnica in scopul de a atinge nivelul care sa le permita definirea unui program de investitii bine realizat care sa poata beneficia de finantare ISPA intr-o faza ulterioara. In anumite cazuri, nu exista planuri generale pentru apa si ape uzate sau acestea trebuiesc finalizate. Au fost realizate in trecut studii de fezabilitate conform cu standardele romanesti care trebuiesc actualizate.

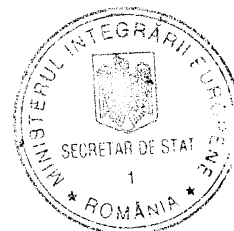
Scopul masurii va fi sa sprijine beneficiarii finali in dezvoltarea capacitatii locale pentru pregatirea proiectelor viitoare. Data fiind scala nevoilor, este putin probabil ca fiecare masura ISPA va fi capabila sa acopere nevoile investitionale necesare pentru a atinge conformitate totala cu directivele UE in termen scurt. Cu toate acestea, dat fiind ca in ultima instanta Romania trebuie sa asigure conformitatea totala cu directivele UE daca va adera la Uniunea Europeana, unul din obiective va fi sa defineasca un program de investitii pe termen lung care sa tina seama de posibilitatile financiare. Sprijinul viitor din partea ISPA pentru faza de investitie trebuie sa se adreseze celor mai urgente necesitati.

6.1. Istoric

Selectia oraselor este in concordanta cu prioritatile stabilite de catre autoritatile romane. Principalele caracteristici ale fiecarui oras sunt prezentate mai jos:

Baia Mare

Baia Mare este un oras de 150.000 locuitori localizat in partea de nord-vest a Romaniei in judetul Maramures, nu departe de granita cu Ungaria. Este asezat in bazinul raului Someș, un afluent principal al raului Tisa. Exista un interes puternic in domeniul investitiilor straine in zona. A fost elaborat un master plan (plan general) pentru sectorul apa si apa uzata in co-operare cu agentii Canadiene care, insa, trebuie finalizat. Exista deficiente serioase atat in sectorul de tratare si furnizare apa potabila, cat si in cel de colectare si tratare apa uzata.

Botosani

Botosani este un oras de 130.000 locuitori localizat in partea de nord-est a Romaniei in judetul Botosani, in regiunea Romaniei numita Moldova, aproape de granita cu Moldova. Este asezat intre bazinele riurilor Siret si Prut. Botosani a luat parte la programul MUDP II. Cu toate acestea, investitiile facute prin MUDP II sunt limitate si nu exista inca un master plan.

Drobeta

Drobeta Turnu Severin este un oras cu 120.000 locuitori localizat pe raul Dunarea, in partea de sud-est a Romaniei, in judetul Mehedinti, in regiunea Oltenia. Orasul nu are o statie de tratare a apei uzate si descarca apa uzata provenita din canalizare direct in Dunare. Nu exista inca un master plan.

Galati

Galati este un oras de 330.000 locuitori localizat in partea de est a Romaniei, pe Dunare, langa Delta Dunarii. Nu are statie de epurare si descarca direct in Dunare un debit de apa uzata de circa 200.000 mc/zi. Este o prioritate importanta deoarece este un punct fierbinte recunoscut al Dunarii. Exista interes deosebit pentru investitii straine viitoare in zona, data fiind invecinarea cu Moldova. Exista o varianta de master plan, care trebuie finalizat si actualizat.

Deva si Hunedoara

Orasele Deva si Hunedoara sunt asezate in partea de centru-vest a Romaniei, in Transilvania. Deva si Hunedoara sunt principalele orase in judetul Hunedoara. Bazinul riului Mures este cel afectat. Populatia totala a celor doua orase este de 215.000 locuitori. Nu a fost realizat inca un master plan.

6.2. Componentele proiectului

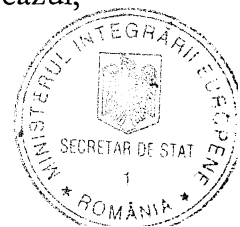
Sarcinile ce trebuiesc indeplinite vor fi detaliate in Termenii de Referinta pentru fiecare componenta. Un model de termeni de Referinta este atasat in Anexa I.b. Termenii de Referinta pentru fiecare componenta de asistenta tehnica sunt supusi aprobarii anterioare Comisiei. Oficiul Phare pentru Contractare si Plati din cadrul Ministerului Finantelor Publice va fi Autoritatea Contractanta pentru toate contractele. Ministerul Apelor si Protectiei Mediului, care este responsabil cu programarea masurilor ISPA, va coordona pregatirea proiectelor la nivelul beneficiarilor, precum si coordonarea echipelor de consultanti selectati. Comisia va primi rapoarte cel putin la fiecare doua luni, asupra nivelului implementarii fiecarei componente de asistenta tehnica.

Consultantii selectati pentru fiecare componenta de Asistenta Tehnica vor intreprinde urmatoarele activitati:

Faza I:

- **Master planul:** Consultantii trebuie sa analizeze si/sau sa finalizeze master planul (planul general). Sistemul de apa si apa uzata din fiecare oras va fi analizat in scopul obtinerii unui program de investitii pe termen lung care sa asigure conformitatea deplina cu Directivele UE in domeniul apei si apei uzate. Scopul master planului este de a prioritiza necesitatile si investitiile tinand cont de capacitatea de sustinere a investitiei de catre populatie, precum si de capacitatea de implementare locala;
- **Studiul de fezabilitate:** Studiul de fezabilitate trebuie sa analizeze datele referitoare la infrastructura si operare, definirea proiectului, proiectul preliminar si specificatiile tehnice, solutii alternative si trebuie sa aibe ca baza master planul finalizat, care a prioritizat deja investitiile ce trebuiesc incluse in aplicatia ISPA. Studiile de fezabilitate pentru reabilitarea sau construirea de noi facilitati trebuiesc realizate in concordanta cu standardele stabilite de Directivele UE in sectorul apei si apei uzate. Acesta este cazul particular in care studiile de fezabilitate exista deja si trebuie revazute pentru a se asigura concordanta lor cu standardele UE. Studiile trebuiesc facute tinandu-se cont de posibilitatea ca in viitor facilitatile romanesti pentru apa uzata sa fie imbunatatite prin extinderea cu treapta tertiara, daca toate cursurile receptoare de apa care ajung in Marea Neagra sunt clasificate ca sensibile conform Directivei de Apa Uzata Menajera. Studiul de fezabilitate trebuie sa includa o analiza amanuntita a alternativelor pentru a asigura alegerea celei mai bune solutii din punct de vedere al raportului cost/eficienta;
- **Analiza Economica si Financiara:** analiza trebuie sa demonstreze suportabilitatea financiara a proiectului prin verificarea veniturilor si costurilor proiectului, indicatorii financiari cum sunt valoarea neta actuala si rata interna de rentabilitate. Consultantii selectati trebuie intreprinda analiza situatiei tarifelor, studii socio-economice pentru determinarea capacitatii de suportabilitate a investitiei si necesitatea etapizarii programului de investitie definit de catre master plan, analiza cost-beneficiu, structura financiara a proiectului. Analiza financiara trebuie sa determine nivelul corespunzator al grantului ISPA;
- **Evaluarea Impactului asupra Mediului (inclusiv consultarea publicului) si Masurile de Mediu:** consultantul trebuie sa analizeze informatiile referitoare la impactul proiectului asupra mediului in scopul asigurarii ca cerintele si masurile Comunitare referitoare la mediu vor fi respectate si in particular, sa asigure ca Evaluarea Impactului asupra Mediului, daca este cazul,

se realizeaza in conformitate cu Directivele Consiliului 85/337/EEC (amendata de Directiva Consiliului 97/11/EC);

- Pregatirea aplicatiei ISPA_pune accentul pe componentele prioritare. Pentru toate orasele indicate mai sus, finantarea ISPA se adreseaza investitiilor in zonele urbane si nu localitatilor invecinate.

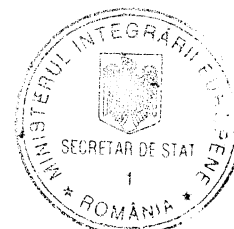
Faza II

- Pregatirea documentelor de licitatie, incluzand pregatirea Termenilor de Referinta pentru Supervizare si Asistenta Tehnica si pregatirea documentelor de licitatie pentru lucrari in conformitate cu regulile de achizitie valabile pentru ISPA (Ghidul Practic pentru Phare, ISPA si SAPARD si conditiile de contract FIDIC), luand in considerare cerintele Institutilor Financiare Internationale, acolo unde este cazul. Astfel va rezulta un set complet de documente de licitatie.

7. Obiective

Obiectivele acestei masurii ISPA sunt urmatoarele:

- Sa cofinanteze angajarea de suport tehnic care sa sprijine Romania pentru realizarea unui program de investitii etapizat in scopul conformarii integrale cu toate Directivele UE in domeniul apei si apei uzate pentru cele sase orase alese; pentru pregatirea aplicatiilor care sa fie supuse aprobarii Comisiei in vederea obtinerii de grant prin ISPA si pentru ajutor in pregatirea documentelor de licitatie;
- Sa asigure ca informatiile furnizate in aplicatiile ISPA sunt de calitate, clare si semnificative pentru a inlesni evaluarea proiectului si asigurarea utilizarii optime a fondurilor ISPA;
- In plus, proiectul trebuie sa identifice necesitatile de pregatire profesionala locale si sa acorde indrumari pentru intarirea capacitatii la nivelul beneficiarilor locali finali si companiilor de apa in scopul pregatirii in viitor a altor aplicatii de proiecte in vederea obtinerii de sprijin financiar Comunitar sau din alte surse nationale/internationale.

8. PROGRAM DE LUCRU

Masura	Data de începere	Data de finalizare
Analizarea/completareamaster planului	1.10.2002	31.03.2003
Studiul de fezabilitate	1.10.2002	31.03.2003
Analiza financiara	1.10.2002	31.03.2003
Evaluarea Impactului asupra Mediului (inclusiv audierea publicului)	1.10.2002	31.03.2003
Pregatirea aplicatiei ISPA	1.10.2002	31.03.2003
Pregatirea Termenilor de Referinta pentru Asistenta Tehnica	30.06.2002	30.09.2003
Pregatirea documentelor de licitatie pentru lucrari	1.10.2003	30.04.2004

9. Costul si valoarea grantului (IN EURO)

COST TOTAL	CONTRIBUTIA SECTORULUI PRIVAT	COSTURI NEELIGIBILE	TOTAL COSTURI ELIGIBILE	GRANTUL ISPA	RATA GRANT %
3 500 000	0	0	3 500 000	2625 000	75

9.1. Defalcare indicativă a costurilor pe componentele de asistenta tehnica (in Euro)

ORAS	COST PE PROIECT	CONTRIBUTIA SECTORULUI PRIVAT	CHELTUIELI NEELIGIBILE	COST ELIGIBIL	GRANT ISPA	RATA GRANT
Baia Mare	600 000	-	-	600 000	450 000	75
Botosani	650 000	-	-	650 000	487 500	75
Drobeta	650 000	-	-	650 000	487 500	75

Galati	800 000	-	-	800 000	600 000	75
Deva si Hunedoara	800 000	-	-	800 000	600 000	75
	3 500 000	-	-	3 500 000	2 625 000	75

10. Implicarea institutiilor financiare internationale

Nu exista implicare a IFI in aceasta faza. Cofinantarea va fi asigurata de catre beneficiarii finali. Este posibil ca proiectele de investitie sa fie cofinantate de catre Banca Europeana de Investitii (BEI) sau Banca Europeana pentru Reconstructie si Dezvoltare (BERD). BEI si BERD asigura deja cofinantarea pentru un numar de masuri ISPA in bazinele riurilor la care se face referire in aceasta masura.

ooOOOoo

Anexa II

PLAN FINANCIAR (conform angajarilor din bugetul UE)

Titlul masurii:

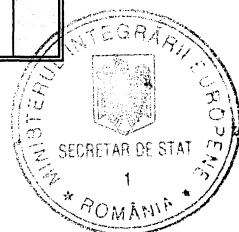
Asistența Tehnică pentru pregătirea proiectelor ISPA mediu în municipiile Baia Mare, Botosani, Drobeta Turnu Severin, Galați, Deva și Hunedoara

Nr. ISPA :

2001/RO/16/P/PA/003

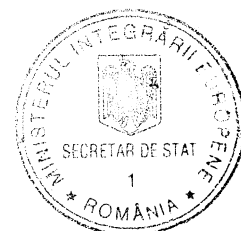
Euro

An	Cost Total	Cost Ne-eligibil	Cost Eligibil										Imprumut de la IFI*					
			Total		ISPA		Autoritati Nationale			Altele								
			3	4 (%)	5	6 (%)	7	8	9	10	11	12 (%)						
	1	2																
	=2+3																	
2000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2001	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2002	2.800.000	-	2.800.000	100	2.100.000	75	700.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2004	700.000	-	700.000	100	525.000	75	175.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2006	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Neactualizate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	3.500.000	-	3.500.000	100	2.625.000	75	875.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

PLAN DE ACHIZIȚII PROVIZORIU

Oferta Nr.	Descriere lucrări/servicii care urmeaza a fi licitate	Tip contract (lucrări, materiale, servicii)	Luna prognozată de lansare a ofertei (luna/an)	Rata de rambursare a facturilor legate de contractul specificat
1	Asistenta Tehnica pentru pregatirea proiectului in Baia Mare	Servicii	Iulie 2002	75%
2	Asistenta Tehnica pentru pregatirea proiectului in Botosani	Servicii	Iulie 2002	75%
3	Asistenta Tehnica pentru pregatirea proiectului in Drobeta	Servicii	Iulie 2002	75%
4	Asistenta Tehnica pentru pregatirea proiectului in Galati	Servicii	Iulie 2002	75%
5	Asistenta Tehnica pentru pregatirea proiectului in Deva si Hunedoara	Servicii	Iulie 2002	75%

**Asistenta tehnica pentru pregatirea proiectelor ISPA in sectorul de mediu
in orasele Baia Mare, Botosani, Drobeta, Galati, Deva si Hunedoara
in Romania**

Masura ISPA 2001 RO 16 P PA 003

Model de Termeni de Referinta

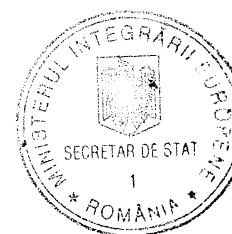
1. Motivatie pentru Aplicatia ISPA

- Descrierea orasului care solicita asistenta tehnica: populatie, localizare, probleme de mediu, conditii economice generale;
- Prioritatea proiectului in strategia nationala de protectia mediului, scurta descriere si costul proiectului propus, justificare – de ce acest proiect este considerat prioritar pentru programul ISPA?
- Situatiia actuala din punct de vedere al planificarii (exista un plan general pentru dezvoltarea sectorului de apa/deseuri solide al orasului? Cum se incadreaza proiectul in planul de dezvoltare al raului/lacului/captari ape costiere)
- Exista deja o solicitare pentru fonduri ISPA? Ce documente exista?

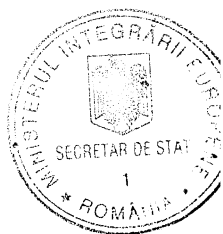
Scurta descriere a sistemului existent; ce exista si ce este planificat?

Situatiia actuala a infrastructurii: procentul de populatie conectat la sistemul de distributie a apei potabile, la sistemul de canalizare, la statiile de epurare a apelor uzate, gradul de concordanta cu normele de tratare nationale si ale UE, probleme relevante in ceea ce priveste apele uzate industriale;

2. Politica tarifara: situatiia actuala, politica viitoare (ex. urmareste municipalitatea/compania de utilitati publice sa obtina recuperarea deplina a costurilor de operare?). Este vizata implicarea sectorului privat? Daca da, cum va fi aceasta implicare structurata? Instructiunile

financiare internationale au avut vreun rol in dezvoltarea proiectului actual si, daca nu, este vizata participarea acestora in finantarea/ dezvoltarea proiectului?

3. Obiectivele termenilor de referinta

Consultantul va avea doua sarcini principale: prima sarcina majora va consta in pregatirea Aplicatiei ISPA astfel incat Comisia Europeana sa poata propune Comitetului de Management ISPA finantarea proiectului prin programul ISPA.

A doua sarcina majora va consta in asigurarea realizarii unui plan de achizitii publice si a unui plan de implementare eficiente; documentele de licitatie trebuie pregatite astfel incat sa poata sta la baza implementarii proiectului. Aceasta sarcina nu trebuie sa inceapa inainte de a avea clar definite conceptul (design-ul), costul si obiectivele proiectului si, in principiu, nu inainte ca Aplicatia ISPA sa primeasca aviz favorabil din partea Comitetului de Management ISPA.

4. ACTIVITATEA 1: Pregatirea proiectului

5. ACTIVITATEA A: Evaluarea situatiei actuale, revizuirea conceptului (design-ului) si a costului proiectului

Orasul X si autoritatea centrala responsabila cu sectorul de protectia mediului au identificat [numele proiectului] ca proiect prioritar pentru asistenta ISPA.

Inainte de evaluarea conceptului tehnic (design-ului) si a costului investitiei propuse pentru asistenta ISPA, consultantul va evalua situatia infrastructurii existente si cerintele noii investitii in lumina situatiei existente.

Sistemul apei potabile

Descrierea si evaluarea sistemului apei potabile in prezent, incluzand:

- Sistemele si facilitatile existente incluzand lucrari la sursele de apa, statii de tratare a apei, transmisii, pompare, stocare si sistemul de distributie. Prezentarea unei scheme (harta);
- Evaluarea componentelor principale ale sistemului, cu referire la capacitate, eficienta energetica, performanta, reparatii, metodele de intretinere, infiltratii/pierderi, varsta si calitatea materialelor si echipamentelor (statii de tratare, conducte, supape, pompe, etc.), capacitate suficienta sau nu, blocaje. Silitarea si evaluarea inregistrarilor scurgerilor inregistrate si a politicii de detectare/reparatii.
- Evaluarea modului de operare al retelei de apa: bazat pe evaluarea hidraulica a debitelor si presiunii in sistemul primar de distributie, prezentarea modului de

inter-corelare a principalelor componente ale sistemului (transmisie, pompare, inmagazinare, distributie (presiunea pe zone) si detecatarea problemelor intalnite si a blocajelor.

- Standarde de calitate: ce investitie este necesara pentru atingerea standardelor de tratare ale Directivelor UE relevante?
- Dezvoltare durabila: ce investigatii si investitii se recomanda pentru asigurarea dezvoltarii durabile a masurii prin reducerea costurilor de operare?

Sistemul apelor uzate

Descrierea si evaluarea sistemului actual de colectare a apelor uzate, incluzand:

- Sistemele si facilitatile existente, inclusiv suprafata deservita, lungime, diametru si tip de canale principale, separate sau unitare, statii de pompare, guri de varsare si deversoare pluviale, localizarea producatorilor majori de ape uzate (industrie); schema sistemului in prezent (harta); descrierea si evaluarea efectelor actuale (impactul asupra mediului) ale apelor uzate epurate si neepurate si deversarea namolului in apele receptoare, in cazul descarcarilor directe in apele de suprafata si/sau in apele subterane in cazul descarcarilor in campuri de infiltratie.
- Evaluarea componentelor principale ale sistemului cu referire la capacitate, eficienta energetica, performanta, situatia reparatiilor, fiabilitate, garantie, metode de intretinere, infiltratii, vechimea si calitatea materialelor si echipamentelor (conducte, supape, pompe, etc.)
- Evaluarea modului de operare a retelei de canalizare: bazat pe evaluarea hidraulica a debitelor in sistemul primar de colectare, trecerea in revista si evaluarea interactiunii componentelor majore ale sistemului (transmisie, pompare, stocare) si detectarea problemelor critice si a dificultatilor.
- Apele uzate industriale: evaluarea cantitatii si tipurilor, gradul de preepurare, cadrul legal si institutional (ex. ce aranjamente exista intre agentii industriali si municipalitate/compania de apa in ceea ce priveste descarcarea si epurarea apelor uzate industriale).
- Evaluarea facilitatilor existente de epurare a apelor uzate, inclusiv administrarea si depozitarea namolului: tipul de proces, capacitate, debit, tehnologie, eficienta epurarii, situatia actuala, metode de intretinere, dificultati, calitatea materialelor si echipamentelor.

- Standarde de calitate: Analiza concordantei cu standardele de calitate a apelor ambientale, cu standardele efluentului si cu regulamentele aplicabile; ce investitie este necesara pentru conformarea cu standardele Directivelor UE relevante?
- Dezvoltare durabila: ce investigatii si investitii se recomanda pentru asigurarea dezvoltarii durabile a masurii prin reducerea costurilor de operare?

Activitati privind proiectul masurii si costul proiectului: Consultantul trebuie sa evalueze investitia nou propusa si sa determine daca s-au ales solutiile tehnice adecvate pentru atingerea obiectivelor proiectului. Consultantul trebuie sa acorde o atentie deosebita ipotezelor de calcul si sa garanteze o dimensionare corecta a facilitatilor conform cerintelor actuale si viitoare. In acest sens, se vor evalua tendintele de evolutie demografica, precum si cele referitoare la evolutia consumului de apa. Consultantul va garanta ca dintre solutiile tehnice alternative, solutia tehnica aleasa este optima din punct de vedere tehnico-economic pe toata durata de viata a obiectivului.

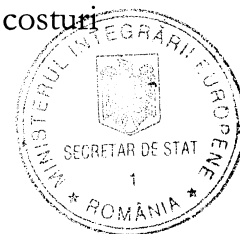
Consultantul va garanta ca standardele de epurare care se vor realiza la finalizarea investitiei nu vor fi sub standardele de epurare impuse de Directivile UE in domeniu. [Lista standardelor relevante pentru proiect]. Se va descrie pre-epurarea apelor uzate industriale (cantitate, tip, aranjamente legale si institutionale).

Consultantul va garanta ca preturile actuale sunt reflectate in costul noii investitii, ca investitia a fost corect estimata, iar rata de schimb luata in calcul este corecta si actualizata.

Daca consultantul descopera ca unele aspecte tehnice sau costuri au fost gresit specificate, acesta va recomanda o solutie adecvata, pentru a garanta ca proiectul reprezinta solutia tehnico-economica optima pe baza celor mai actuale preturi, pentru a atinge obiectivele proiectului.

In cazul lucrarilor (studiilor) deja realizate, la care consultantul are acces deplin, nu este necesar ca acestea sa fie repetate, ci mai degraba evaluate corespunzator, actualizate, perfectate si completate acolo unde este necesar, pentru a pregati proiectul pentru implementare.

Pentru motivarea investitiilor propuse, trebuie sa fie aratat ca acestea coincid cu necesitatile de dezvoltare si extindere pe termen lung ale companiei de servicii publice si ale orasului. Investitiile propuse nu trebuie sa conduca la imbunatatirile sistemului si extinderea intr-o directie contrara planului de modernizare si extindere a sistemului care implica costuri minime. Asadar, obiectivul acestei sarcini este revizuirea planului strategic pe termen lung care stabileste directia generala si determina politicile de baza si parametri care vor conduce la cele mai scazute costuri.

de imbunatatire a managementului apei potabile/apelor uzate/deseurilor, tinand seama de constrangerile financiare.

ACTIVITATEA B: Analiza Financiara

Comisia Europeana priveste analiza financiara ca pe un aspect crucial al sarcinii consultantului, caruia trebuie sa i se acorde o prioritate adecvata.

Articolul 6:2 al Regulamentului ISPA stipuleaza ca rata asistentei ISPA poate fi de pana la 75% din cheltuiala publica (85% in cazuri exceptionale) sau cheltuieli care sunt echivalente cu cheltuiala publica. Aceasta precizare este calificata dupa cum urmeaza:

“In cazul asistentei rambursabile, sau unde exista un interes special al Comunitatii, rata asistentei ar trebui sa fie redusa luandu-se in considerare:

- a) disponibilitatea cofinantarii
- b) capacitatea masurii de a genera venituri si
- c) aplicarea adecvata a principiului “poluatorul plateste”.

Regulamentul prevede de asemenea: “Rata de asistenta furnizata de Comunitate prin ISPA trebuie sa fie stabilita in scopul intaririi efectului de levier al resurselor, promovarii cofinantarii si utilizarii surselor private de finantare si sa tina cont de capacitatea masurilor de a genera venituri substantiale.”

Proiectele de mediu finantate din fonduri ISPA genereaza venituri prin intermediul taxelor de utilizator platite de cei care isi desfasoara activitatea in sectorul industriei, afacerilor si de catre gospodarii pentru serviciile furnizate. Asa cum a fost explicat mai sus, prin Regulamentul ISPA se solicita sa se tina cont de veniturile viitoare generate de proiect pe toata durata de viata a investitiei.

Cerintele minime pentru asistenta UE prevad ca toate proiectele trebuie sa fie sustenabile pe durata vietii economice, exemplu: trebuie sa fie un flux de venituri viitoare suficient ca sa acopere costurile de operare si intretinere. Exista, totusi, un al doilea aspect al analizei financiare care este de importanta majora; trebuie estimat nivelul de subventii care este cerut pentru a face proiectul viabil din punct de vedere financiar.

Ratiunea finantarii din fonduri ISPA sub forma de grant este aceea ca proiectele de infrastructura nu pot sa acopere intregul cost de investitii si costurile viitoare de operare si intretinere din veniturile viitoare. Viitorul flux de venituri trebuie, cel putin, sa acopere costurile anuale de operare dar poate de asemenea sa acopere unele parti din costurile de capital ale noii investitii, in sensul ca fluxul de venituri poate rambursa un credit de la o banca sau de la o alta institutie. Cu toate acestea, poate fi un anumit procentaj al costurilor de capital care nu vor putea sa fie acoperite din

veniturile viitoare și care necesită subvenții pentru a face proiectul viabil financiar în timpul vieții sale. Acest element al costului va fi suportat prin ISPA.

Pentru estimarea necesarului de asistență ISPA este necesară construcția unui model financiar pentru întreaga viață economică a proiectului (de obicei 20 – 25 ani) care poate fi folosit ca bază pentru analiza actualizată a fluxului de numerar. Modelul va fi folosit pentru a estima valoarea actualizată a veniturilor viitoare nete (ex.: venitul din care se scade costul de operare și întreținere) care poate fi comparată cu valoarea actualizată a costului de capital. În țările din Europa Centrală, în situația actuală, se așteaptă ca valoarea prezentă a venitului să fie mai mică decât costul de capital. Această diferență, sau gol financiar, reprezintă suma subvențiilor acordate prin ISPA care este necesară pentru a face un proiect viabil din punct de vedere financiar.

Modelul financiar trebuie să conțină toate elementele de cost, costul de capital și toate costurile asociate pentru operare și întreținere. (Revizuirea schițelor tehnice ale proiectului și evaluarea costurilor investiției propuse (Sarcina A) va furniza o bază bună pentru costul de capital care va fi utilizat în modelul financiar). Toate costurile necesare pentru realizarea proiectului trebuie să fie incluse (studii de fezabilitate, achiziționarea terenului, design și studii de inginerie, construcție, echipament etc. Aceste costuri trebuie să fie înregistrate în anul în care apar și pot include costuri (precum achiziționarea terenului) care nu sunt eligibile pentru asistență ISPA. Taxe precum TVA trebuie să fie incluse doar dacă ele sunt nerecuperabile și sunt costuri reale pentru instituția care realizează investiția. De notat că deprecierea nu este un cost de capital și nu ar trebui inclusă în analiza actualizată a fluxului de numerar. (O componentă pentru depreciere poate fi inclusă în tarif pentru a permite înlocuirea obiectivului la un moment dat în viitor). Costurile serviciului dobânzii nu trebuie să fie incluse ca și costuri de operare.

Pentru a evita folosirea diferitelor măsuri de reducere a inflației pentru diferite variabile, modelul trebuie estimat în limite reale. Aceasta nu înseamnă că anumite variabile trebuie să rămână fixate la nivelul valorii din anul 1. De exemplu, se poate estima că veniturile reale în țara vizată vor crește în termeni reali peste durata de viață a proiectului și acest aspect trebuie reflectat în model.

Consultanții trebuie să explice motivul pentru alegerea ratei de actualizare care este folosită în model. De asemenea, dacă modelul trebuie să fie estimat în termeni reali, rata de actualizare trebuie să fie cea reală și nu rata de actualizare nominală. Rata de actualizare de 5% menționată în ghidul Comisiei Europene a fost prevăzută pentru programele Fondului Structural în Europa de vest într-un anumit moment și această rată de actualizare nu trebuie în mod automat aplicată în țara în care proiectul va fi implementat.

În conformitate cu principiul “poluatorul plătește” precum și în conformitate cu scopul de a furniza grantul minim pentru a face un proiect viabil financiar, este

posibil sa fie necesar ca aceste nivele de tarif sa creasca pe perioada de implementare a proiectului. Exista limite de suportabilitate bine stabilite care fixeaza o limita superioara a nivelului tarifului ca un procent din venitul pe familie (in general 3-4% din venitul familiei pentru alimentarea cu apa si epurarea apei uzate si 1,5% pentru tratarea deseurilor solide). Exista, de asemenea, limite anuale de crestere procentuala a tarifelor, suportabile pentru populatie.

Pentru a evalua suportabilitatea de catre populatie a investitiei, Consultantul trebuie sa calculeze rata de suportabilitate a tarifului (media cheltuielilor dintr-o gospodarie pentru serviciul furnizat, in comparatie cu media veniturii din gospodarie) si sa discute suportabilitatea tarifelor industriale si casnice preconizate. Pentru a face un studiu eficient, Consultantul trebuie sa ia in calcul date socio-economice importante pentru operatiunile curente si viitoare, de ex. planurile de dezvoltare municipale/centrale propuse pentru a justifica diverse scenarii functie de evolutie a populatiei, necesare pentru a estima cererea viitoare de servicii municipale. Consultantul trebuie de asemenea sa culeaga informatii despre veniturile gospodariilor, dimensiunile gospodariilor, numarul membrilor activi, media cheltuielilor pentru procurarea produselor strict necesare etc. Trebuie avut in vedere ca echilibrarea, pe de o parte, a dimensiunii investitiei si cresterea de tarife necesara, pe de alta parte, va conduce probabil la o conditionare reciproca.

Modelul financiar trebuie utilizat pentru a determina o politica adecvata de ajustare a tarifului care sa asigure viabilitatea financiara a intreprinderii, sa dea suficienta incredere institutiei financiare care asigura imprumutul si sa asigure ca tarifele raman in limite suportabile si ca aceasta crestere de tarif are limite acceptabile in fiecare an.

Conceptul de "suportabilitate" a tarifelor pentru gospodarii se refera la venitul mediu al gospodariilor. Consultantii trebuie sa determine modul in care fiecare schimbare in politica tarifara va afecta veniturile gospodariilor pentru diferite nivele de venit, in mod special acele gospodarii din categoria celor cu venituri mai scazute. Consultantii trebuie de asemenea sa analizeze impactul oricarui fel de aranjamente de subventii sociale pentru categoriile sociale cu venituri scazute (ex.: tarife diferite in functie de venituri, subventii pentru categoriile sociale cu venit scazut etc.)

Principiul "poluatorul plateste" trebuie de asemenea aplicat agentilor industriali pentru epurarea apei uzate in cadrul SEAU. Tarifalul se va stabili luand in considerare incarcarea hidraulica, biologica si cu namol a efluentului si costul aferent tratarii acestora in SEAU.

Toate aceste cerinte (durabilitate, sustenabilitate pentru gospodarii si institutiile de implementare a proiectelor, determinarea grantului ISPA necesar) trebuie integrate in modelul financiar. Rezultatele analizei nu pot fi prezente intr-un singur indicator (ex.: rata interna de rentabilitate) si concluziile pot impune folosirea mai multor indicatori (ex.: RIR, valoarea neta actuala, sustenabilitatea exprimata ca procent al veniturii

gospodariilor pentru o anumita rata a grantului ISPA). Consultantii trebuie sa ajunga la o concluzie in legatura cu rata grantului ISPA care este necesara pentru a face proiectul viabil din punct de vedere financiar, atata timp cat raman in limite suportabile pentru gospodarii (inclusiv gospodariile cu venituri scazute) si pentru bugetul municipal sau al companiilor de utilitati municipale.

Consultantul trebuie sa discute modul de interpretare al indicatorilor generati de modelul financiar si de ipotezele cheie. (ex.: care este semnificatia ratei interne de rentabilitate?). Modelul trebuie sa estimeze grantul necesar pentru a face valoarea neta actuala (VNP) egala sau putin mai mare decat zero plecand de la premiza ca pentru grantul ISPA la care VNP este zero, fluxul de numerar net al agentiei de implementare nu va genera nici pierdere nici surplus si acesta va putea fi considerat nivelul optim al grantului.

Modelul trebuie sa includa o analiza de eficienta: consultantul va identifica variabilele cheie la care situatia financiara a orasului si a companiilor de utilitati devine sensibila. Un set de scenarii va fi dezvoltat in scopul de a testa sensibilitatea proiectului la schimbarea ipotezelor cheie, scotand in evidenta aceste variabile.

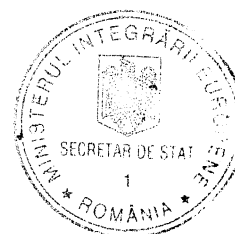
Evaluarea modului de functionare a companiei de utilitati

Consultantii, prin activitatea lor, vor aduce institutia care implementeaza proiectul (municipalitatea/compania de utilitati) in situatia de a avea capacitatea financiara pentru a sustine functionarea obiectivului si a finanta investitiile propuse. Viabilitatea financiara a institutiei care implementeaza proiectul (beneficiarul) trebuie demonstrata prin proiectii financiare pe perioada de viata a proiectului. Proiectiile financiare ale institutiei trebuie sa se focalizeze pe fluxul de numerar (folosindu-se modelul financiar) dar trebuie, de asemenea, sa includa declaratia de venituri estimate si balanta de verificare.

Performanta/situatia financiara a institutiei care implementeaza proiectul trebuie comaparata cu performanta/situatia unor municipalitati similare.

Consultantii trebuie sa evalueze modul de administrare tehnica a sistemului, forta de munca, organizarea, disponibilitatea echipamentului tehnic, conceptele de operare si intretinere, (pentru sectorul de apa: activitatile de detectare a scurgerilor). Acolo unde este necesar, consultantul va identifica nevoia pentru schimbari viitoare, intarirea capacitatii institutionale si va propune solutii pentru eventuale modificari in sistemul de administratie viitor (organizare, nevoia de forta de munca, nevoia de echipamente, cerintele de functionare si intretinere etc.).

ACTIVITATEA C: Analiza Economica

Regulamentul ISPA solicita ca o aplicatie pentru asistenta ISPA trebuie sa contina analiza cost-beneficiu.

Impactul economic al proiectului trebuie descris in termeni cantitativi, cat de mult posibil. Beneficiile economice, impreuna cu cele sociale, de mediu si din punct de vedere al sanatatii generate de proiect, trebuie descrise, iar beneficiarii proiectului trebuiesc identificati. Daca este posibil sa se cuantifice toate costurile si beneficiile relevante, atunci rezultatele analizei trebuie prezentate folosind indicatori acceptati cum sunt rata interna de rentabilitate, valoarea neta actuala si rata cost-beneficiu.

Este recunoscut ca este extrem de dificil sa se cuantifice toate beneficiile economice ale unui proiect de infrastructura de mediu, in special cand proiectul este doar o parte dintr-o investitie generala mult mai mare. In astfel de cazuri, Regulamentul ISPA permite alte tipuri de analize cuantificate, cum sunt analiza multi-criteriala sau analiza cost-eficienta.

O analiza cost-eficienta pleaca de la premisa ca obiectivul oricarui proiect asistat de ISPA este sa atinga, cel putin, standardele de tratare stabilite in Directivele relevante pentru mediu si ca ISPA nu ar sprijini nici un proiect care are ca rezultat standarde de tratare mai scazute decat cele prevazute in Directiva aferenta. In consecinta, standardele tehnice UE pot fi pruite ca un obiectiv fix de atins in maniera cea mai buna din punct de vedere cost-eficienta socotita pe durata de viata a proiectului. Consultantii trebuie sa demonstreze ca varianta tehnica aleasa pentru a indeplini standardele UE este cea mai avantajoasa din punct de vedere tehnico-economic.

Este in general cazul in care aceste analize comparative fac parte din studiul de fezabilitate al proiectului care determina solutia optima pentru atingerea obiectivelor proiectului. Consultantii trebuie sa utilizeze aceste studii pentru a demonstra ca varianta tehnica aleasa este cea mai avantajoasa din punct de vedere tehnico-economic pentru a asigura ca standardele de tartare rezultate in urma implementarii investitiei sunt, cel putin, cele mentionate in Directivele UE relevante si in legislatia nationala relevanta.

Pot de asemenea sa fie folosite comparatiile de cost cu proiecte similare pentru sprijinirea propunerii ca varianta tehnica aleasa pentru implementarea proiectului este varianta cea mai avantajoasa din punct de vedere tehnico-economic.

ACTIVITATEA D: Evaluarea de Mediu

Toate aplicatiile pentru asistenta din partea ISPA trebuie sa includa, conform Regulamentului ISPA, "o evaluare a impactului asupra mediului in mod similar cu evaluarea prevazuta in Directiva Consiliului 85/337/EEC, amendata de 97/11/EC" (Directiva de evaluare a impactului asupra mediului). In consecinta, consultantul trebuie sa stabileasca daca este necesar de realizat o evaluare a impactului asupra

mediului conform cu prevederile Directivei. In particular, consultantul trebuie sa stabileasca daca investitiile planificate cad sub incidenta Anexei I sau a Anexei II a Directivei EIA. Gradul si modalitatea de consultare asupra publicului este foarte importanta iar consultantii trebuie sa stabileasca cum sa se realizeze aceasta.

Consultantul trebuie de asemenea sa stabileasca: a) daca respectiva consultare a fost facuta pe baza unui studiu de impact asupra mediului corespunzator, incluzand un sumar non-tehnic concis dar informativ, si b) modul in care s-a tinut cont de studiul de impact si de rezultatele consultarii publicului la acordarea acordului de mediu de catre autoritatea responsabila. Aceste probleme trebuiesc explicate in mod clar in aplicatie si in documentele insotitoare.

Daca a fost realizata Evaluarea Impactului asupra Mediului conform cu prevederile Directivei atunci consultantul trebuie sa se asigure ca acordul dat de autoritatea de mediu competenta este inclus in aplicatie impreuna cu documentele justificatoare. Daca autoritatile nationale reprezinta autoritatea competenta care decide daca trebuie realizata Evaluarea Impactului asupra Mediului (in cazul proiectelor care se incadreaza in Anexa II a Directivei EIA) si acestea decid ca nu este necesara realizarea Evaluarii, trebuiesc explicate in aplicatie motivele care au dus la aceasta concluzie.

Daca Evaluarea Impactului asupra mediului este necesara in conformitate cu Directiva EIA si nu a fost realizata, atunci consultantii trebuie sa stabileasca daca procesul de Evaluare a Impactului asupra Mediului poate fi finalizat in cadrul contractului lor, si, daca este asa, acestia trebuie sa sprijine autoritatile nationale sa finalizeze procesul de Evaluare. Daca, dupa evaluarea consultantului proiectul necesita EIA in conformitate cu Directiva EIA dar aceasta nu poate fi finalizata in cadrul contractului lui, consultantul trebuie sa specifice clar acest lucru in rapoartele pe care le intocmeste in mod regulat pentru partile implicate in proiect.

ACTIVITATEA E: Pregatirea Aplicatiei ISPA

Consultantii vor ajuta pe initiatorii proiectului (beneficiarii) sa pregateasca aplicatiile pentru co-finantare ISPA, in conformitate cu formatul standard al aplicatiei ISPA. Sursa informatiilor solicitate de aplicatia ISPA si de IFI este in mare masura aceeasi, iar pregatirea aplicatiei ISPA reprezinta, de fapt, punerea impreuna a informatiilor colectate in forma solicitata.

Promotorul proiectului ar putea avea deja pregatita o Aplicatie, situatie in care consultantul va trece in revista documentul si se va asigura ca este complet. Daca nu exista Aplicatie, consultantul va lucra cu autoritatile competente pentru a garanta realizarea unei Aplicatii complete. In orice situatie, rezultatul va fi o Aplicatie completa, care sa poata fi inaintata de catre Coordonatorul National ISPA Comisiei Europene.

ACTIVITATEA F: Termeni de referinta pentru asistenta necesara in timpul fazelor viitoare ale proiectului

Daca se considera necesar in timpul acestei evaluari, Consultantul va pregati termenii de referinta pentru orice asistenta tehnica considerata necesara pentru finalizarea pregatirii proiectului. De exemplu, daca proiectul se va imparti in doua faze de implementare, consultantul va pregati termenii de referinta pentru asistenta tehnica necesara pregatirii celei de a doua faze a proiectului.

ACTIVITATEA 2

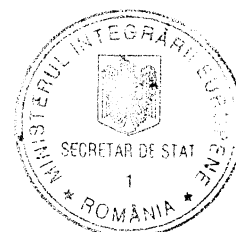
ACTIVITATEA G: Implementarea si Planul de achizitii, documente de licitatie

Aceasta activitate se va incepe numai dupa ce conceptul (solutia tehnica), costul, intinderea lucrarilor si obiectivele proiectului au fost clar definite in fazele de inceput ale asistentei si dupa ce proiectul a primit opinie favorabila din partea Comitetului de Management ISPA.

Pentru a dezvolta un program de investitii acceptabil, consultantul va pregati un Plan de Implementare si un Plan de Achizitii pentru proiect. Diferitii finantatori ai proiectului pot avea diferite reguli de contractare. Pentru asigurarea unei implementari fara dificultati a proiectului, Consultantul va lua in considerare din fazele de inceput ale proiectului, modul in care sa organizeze si sa grupeze diferitele componente in contracte.

Comisia Europeana nu impune un numar de contracte ca fiind cel mai potrivit. Contractele la cheie sau un numar redus de contracte mari au totusi anumite avantaje si aceasta trebuie avut in vedere. Consultantul va intocmi un plan de achizitii care va garanta ca proiectul se implementeaza cel mai rapid si cel mai eficient. Consultantul va recomanda, de asemenea, forma de contract care este cea mai potrivita pentru proiect (de ex., daca contractele vor fi conform FIDIC rosu, galben sau argintiu). Comisia poate agreea deopotriva proceduri de licitatii deschise sau restranse; se recomanda procedura optima tinand seama de circumstantele proiectului.

Consultantul va garanta ca la sfarsitul asistentei exista documente de licitatie care vor sta la baza contractelor pentru implementarea proiectului. Municipality ar putea avea deja pregatite documente de licitatie; in acest caz, consultantul va revizui documentele existente pentru a garanta ca sunt conform standardelor. Daca nu exista documente, consultantul va lucra cu autoritatile competente pentru a aduce documentele necesare la un standard corespunzator. Indiferent de conditiile initiale rezultatul va consta in documente de licitatie complete care vor fi folosite pentru implementarea proiectului.

ASIGURAREA PERSONALULUI

Acest studiu necesita urmatoarele expertize (alese dupa cum este necesar, conform naturii proiectului):

- Distributia si tratarea apei
- Ape uzate si canalizare
- Colectarea, tratarea si depozitarea deseurilor
- Finantarea serviciilor publice
- Regulamente privind tarifele
- Operarea regiilor de apa
- Administrarea financiara a regiilor de apa
- Managementul deseurilor solide nepericuloase
- Privatizarea regiilor si participarea sectorului privat la serviciile municipale
- Achizitii publice
- Legislatie nationala si europeana de mediu

Unul dintre specialisti va actiona ca si coordonator de echipa. Este de dorit ca cel putin un inginer sau un expert financiar sa aiba experienta indelungata. Toti expertii trebuie sa aiba cativa ani de experienta in Europa Centrala. Consultantul trebuie sa aloce o perioada de timp relevanta la locul de implementare a proiectului.

CV-urile expertilor propusi si programul de lucru al expertilor la sediul firmei-mama si [la sediul beneficiarului] vor fi inaintate Comisiei Europene pentru aprobare.

Este de asteptat ca expertii locali sa fie integrati pe deplin in echipa de consultanta.

6. RAPORTAREA SI PROGRAMAREA

[Programarea lucrarii se va realiza in concordanta cu stadiul de pregatire a proiectului]. Totusi, raportul initial se va inainta in aproximativ o luna de la inceperea asistentei.

Consultantul va inainta, in termen de xx saptamani (o perioada de timp redusa in functie de complexitatea proiectului) de la inceperea misiunii, un scurt Raport de incepere a activitatii (Inception Report) (in limba engleza si in limba romana) catre Municipality, catre compania de apa, catre Comisia Europeana (Directoratul General de Politici Regionale, Directoratul ISPA), catre Ministerul Apelor si Protectiei Mediului si catre orice alta institutie implicata (ex. institutii financiare internationale implicate in finantarea proiectului); raportul va descrie situatia de fapt la inceperea activitatii, probleme esentiale si concluzii preliminare, precum si recomandari pentru eventuale schimbari fata de abordarea propusa.

Consultantul va inainta, in termen de xx saptamani de la terminarea misiunii, o varianta a raportului final (Draft Final Report) (in limba engleza si in limba romana). Acest raport va fi finalizat in asa masura incat, daca nu sunt comentarii ale partilor interesate, raportul poate fi considerat final. Toate partile interesate vor avea xx saptamani pentru a face comentarii pe marginea raportului. In termen de o saptamana de la primirea comentariilor de la grupurile sau institutiile implicate in derularea proiectului, consultantul va pregati raportul final.

Consultantul va pregati termenii de referinta (in Engleza si in limba nationala) in xx saptamani de la inceperea misiunii, pentru asistenta tehnica aferenta fazei a II-a, daca se solicita acest lucru.

In plus, rapoartele (in Word) si modelul financiar (in Excel) vor fi puse la dispozitie pe CD-ROM la oricare din actorii sus-mentionati, daca acestia solicita acest lucru.

Contacte si intalniri

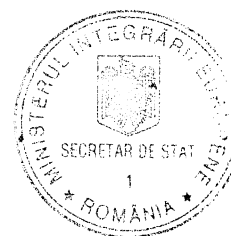
Pentru reusita misiunii, este important ca municipalitatea si compania de utilitati sunt implicate impreuna in procesul de studiu si ca recomandarile sunt facute in urma consultarii cu principalii actori locali implicati. In paralel Consultantul va mentine legatura cu Comisia Europeana si IFI care pot fi implicati pentru a se asigura ca proiectul indeplineste criteriile impuse de aceste institutii pentru finantarea a astfel de masuri.

Consultantul va avea urmatoarele puncte principale de contact:

[Lista]

Municipalitatea si compania de utilitati va asigura sprijin Consultantului la colectarea datelor, la transportul local etc. De asemenea, se va pune la dispozitia Consultantului un birou, iar Consultantul va aduce echipamentul de birou necesar.

Intalnirea de incepere pentru studiu este planificata sa aibe loc in 2002. Cu toate acestea, Consultantul trebuie sa trimita chestionare cat de devreme posibil municipalitatii si companiei de utilitati, inainte de aceasta intalnire, in scopul demararii procesului de colectare a datelor. Mai mult, cu o saptamana inaintea intalnirii de incepere, Consultantul va transmite o instiintare companiei de utilitati, mentionand scopul si obiectivele vzitei, durata, programul propus, planificarea intalnirii, personalul etc. astfel incat sa permita partii locale sa pregateasca in avans intalnirea. Aceasta instiintare va fi transmisa in copie la DG Politici Regionale pentru informare.

La sfarsitul misiunii Consultantul va numi o persoana de contact din echipa sa care sa fie disponibil pentru consultari ad-hoc prin telefon cu autoritatile Romane si cu Comisia in legatura cu raportul, pe perioada lunii care urmeaza finalizarii misiunii.

In decurs de o saptamana dupa predarea raportului de incepere a misiunii, Consultantul va organiza o intalnire cu toti actorii implicati pentru discutarea concluziilor preliminare prezentate in raport.

In decurs de doua saptamani dupa predarea unei variante a raportului Final (Draft Final report), Consultantul va organiza o intalnire cu aceiasi actori mentionati in paragraful anterior pentru discutarea concluziilor prezentate in raport.

BUGETUL MISIUNII

Bugetul pentru aceasta misiune va fi stabilit in urma desfasurarii unei licitatii. Bugetul nu va depasi in nici un caz

Rapoarte si informatii disponibile

Urmatoarele documente au fost deja pregatite si vor fi puse la dispozitia consultantului:

Lista:

PREVEDERI FINANCIARE PENTRU IMPLEMENTAREA ISPA**Secțiunea I
Forme și rate de asistență**

- (1) Asistența Comunității prin ISPA poate fi sub formă de asistență nerambursabilă directă, de asistență rambursabilă sau orice altă formă de asistență.

Asistența rambursată către autoritatea de management sau către altă autoritate publică va fi refolosită în același scop.

- (2) Rata asistenței din partea Comunității acordată prin ISPA poate fi de până la 75 % din cheltuiala publică sau echivalentă, inclusiv cheltuielile făcute de organismele ale căror activități se încadrează într-un cadru legal sau administrativ care face să fie privite ca echivalente ale unor organisme publice. Comisia poate propune creșterea acestei rate până la 85 %, în special unde consideră că o rată mai mare de 75 % este necesară pentru îndeplinirea unor măsuri esențiale pentru atingerea obiectivelor generale ale ISPA.

Rata asistenței și suma maximă a grantului ISPA vor fi specificate în Memorandumul de finanțare aferent măsurii respective.

În cazul asistenței rambursabile sau în cazul în care există un interes special al Comunității, rata de asistență trebuie redusă ținând cont de:

- (a) disponibilitatea cofinanțării;
- (b) capacitatea măsurii de a genera venituri; și
- (c) o aplicare corespunzătoare a principiului “poluatorul plătește”.

- (3) Măsurile care generează venituri în conformitate cu paragraful 2 (b) sunt acelea care privesc:

- (a) infrastructura a cărei folosință implică taxe provenite de la utilizatori;
- (b) investiții productive în sectorul de mediu.

Comisia a elaborat recomandari privind aplicarea principiului poluatorul plătește.

- (4) Măsurile privind studiile preliminare și asistența tehnică pot fi finanțate în mod excepțional în proporție de 100% din costurile totale.
- (5) Măsurile acoperite de un Memorandum de finanțare vor fi implementate de către țara beneficiară în strânsă colaborare cu Comisia, care își va păstra responsabilitatea pentru utilizarea fondurilor alocate.

Secțiunea II Angajamente

- (1) Comisia implementează cheltuielile prin ISPA în conformitate cu Reglementarea Financiară aplicabilă bugetului general al Comunității Europene, pe baza Memorandumului de finanțare care va fi încheiat între Comisie și țara beneficiară.

Totuși, angajamentele bugetare anuale referitoare la asistența acordată măsurilor vor fi efectuate într-unul din următoarele două moduri:

- (a) angajamentele pentru măsurile finanțate prin ISPA care vor fi realizate pe parcursul a 2 ani sau mai mult trebuie, ca regulă generală și sub rezerva punctului (b), să fie efectuate în rate anuale.

Angajamentele pentru prima rată anuală vor fi făcute de către Comisie la semnarea Memorandumului de finanțare referitor la măsură.

Acest angajament nu va depăși totalul plății în avans, prevăzută la secțiunea III (2) de mai jos, și alo grantului pentru cheltuielile estimate pentru primul an indicat în planul de finanțare.

Angajamentele pentru ratele anuale următoare trebuie să se bazeze pe planul financiar inițial sau revizuit al măsurii. Acestea vor fi acordate, în principiu, la începutul fiecărui an financiar dar nu mai târziu de 1 aprilie al anului în discuție, cu condiția ca cheltuielile preconizate pentru anul viitor să le justifice și că progresul lucrărilor demonstrează că proiectul avansează satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

- (b) Pentru măsurile cu o durată mai mică de 2 ani și pentru care asistența Comunității nu de pășește 20 milioane Euro, un prim angajament de până 80 % din totalul asistenței acordate poate fi făcut când Comisia semnează Memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Diferența va fi angajată în condițiile în care progresul lucrărilor demonstrează că proiectul înaintează satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

- (2) Cu excepția cazurilor deplin justificate, asistența angajată pentru o măsură la care lucrările fizice nu au început în intervalul de 2 ani de la data semnării de către Comisie a Memorandumului de finanțare referitor la măsură, va fi anulată.

În orice caz Comisia trebuie să informeze în timp util țara beneficiară și autoritatea desemnată atunci când există riscul unei anulări.

Secțiunea III Plăți

(1) Plățile pot lua forma fie a unui avans, fie a unor plăți intermediare sau a diferenței finale.

Plățile intermediare și plata diferenței finale trebuie să se refere la cheltuieli certificate și plătite, care trebuie susținute de facturi primite sau documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

(2) Plățile în avans

Ca o regulă generală, un avans de până la 20% din totalul asistenței acordată prin ISPA, așa cum a fost inițial decis, va fi plătit autorității desemnate așa cum este definită la punctul (9).

Avansul este, ca regulă generală, transferat în următoarele moduri:

- o primă tranșă de până la jumătate din valoarea avansului este plătită când țara beneficiară semnează Memorandumul de finanțare;
- diferența este plătită după semnarea primului contract, în mod normal primul contract de lucrări.

Abaterile de la această regulă generală trebuie aprobate printr-o decizie a Comisiei în Memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Întregul avans sau părți din acesta trebuie returnate de către autoritatea desemnată, menționată în paragraful (2), dacă nici o cerere de plată nu a fost transmisă Comisiei în 12 luni de la data la care a fost plătit avansul. Valoarea avansului care trebuie returnat va fi stabilit de Comisie pe baza cheltuielilor eligibile efectiv plătite. Returnarea avansului nu duce la anularea asistenței acordată de către Comunitate.

(3) Plățile întremediare

Plățile intermediare sunt efectuate de către Comisie către autoritatea desemnată la cererea acesteia, dacă măsura progresează satisfăcător către finalizare și vor fi făcute pentru a rambursa cheltuielile efectuate și certificate, sub rezerva următoarelor condiții:

- țara beneficiară a înaintat un raport care să descrie progresul măsurii din punct de vedere al indicatorilor fizici și financiari și conformitatea acesteia cu Memorandumul de finanțare, inclusiv, atunci când este cazul, orice condiții specifice atașate asistenței;
- s-au luat măsuri în sensul îndeplinirii observațiilor și recomandărilor autorităților de inspecție naționale și/sau comunitare;
- au fost indicate măsurile luate pentru corectarea oricăror probleme tehnice, financiare și legale care au apărut;
- a fost analizată orice îndepărtare de la planul financiar inițial;
- au fost descriși pașii urmați pentru publicitatea măsurii.

Țara beneficiară va fi informată de către Comisie dacă nu a îndeplinit una din condițiile stipulate mai sus.

Va fi folosit modelul standard furnizat de Comisie pentru solicitările de plată și pentru rapoartele de progres fizic și financiar.

- (4) Țările beneficiare trebuie să se asigure că solicitările de plată sunt înaintate Comisiei, ca regulă generală, de 3 ori pe an, până la 1 martie, 1 iulie și 1 noiembrie cel mai târziu.
- (5) Suma totală a plăților efectuate conform punctelor (2) și (3) nu trebuie să depășească 80 % din totalul asistenței acordate. Comisia poate crește acest procent până la 90 % în cazuri justificate.
- (6) Plata diferenței finale din asistența acordată de către Comunitate.
Plata diferenței finale din asistența acordată de către Comunitate, calculată pe baza cheltuielilor certificate și într-adevăr efectuate, va fi făcută dacă:
 - măsura a fost realizată în conformitate cu obiectivele sale;
 - măsura a îndeplinit condițiile sale specifice, cum sunt menționate în Memorandumul de finanțare;
 - raportul final menționat în Secțiunea V a fost înaintat Comisiei;
 - autoritatea desemnată sau organismul menționat în paragraful 2 a înaintat către Comisie o cerere de plată, în termen de 6 luni de la data limită de finalizare a lucrării, pentru cheltuielile specificate în Memorandumul de finanțare;
 - țara beneficiară certifică Comisiei că informațiile furnizate în cererea de plată și în raport sunt corecte;
 - țara beneficiară a transmis Comisiei declarația menționată în Anexa III.4.C.
 - toate măsurile de informare și publicitate stabilite de Comisie în Anexa III.6 au fost implementate;
 - când managementul ajutorului acordat pentru o măsură este conferit Agențiilor de Implementare din țările beneficiare în sistem descentralizat, țările beneficiare furnizează Comisiei toate informațiile necesare pentru a verifica dacă regulile Comunității privind achizițiile publice au fost îndeplinite, în special cele care privesc publicarea anunțurilor de licitație și transmiterea Rapoartelor de evaluare a ofertelor și de adjudecare a contractului, și că au fost respectate toate condițiile specificate în Memorandumul de finanțare.
- (7) Dacă Raportul final menționat mai sus nu este transmis Comisiei în termen de 6 luni de la data finală de terminare a lucrărilor și de efectuare a plăților, așa cum este specificată în Memorandumul de finanțare, partea de asistență care reprezintă diferența finală pentru acea măsură va fi anulată.
- (8) Cererile pentru plățile intermediare și pentru plata finală prezentate de către țara beneficiară sunt însoțite de o declarație a Responsabilului Național cu Autorizarea care specifică numai plățile legate de cheltuielile susținute de facturile primite sau de alte documente contabile cu valoare probativă și care sunt conforme cu prevederile care guvernează eligibilitatea cheltuielilor pentru proiectele asistate prin SPA, așa cum sunt specificate în Anexa III.2.

- (9) Toate plățile pentru ajutorul acordat de Comisie prin acest Memorandum de finanțare vor fi făcute către o entitate centrală, Fondul Național, desemnat de țara beneficiară să primească asemenea plăți. Ca regulă generală, plățile trebuie făcute de către Comisie într-un singur cont bancar desemnat de țara beneficiară, nu mai târziu de 2 luni de la primirea unei cereri valide și complete de plată. Fondul Național trebuie să transfere cât de repede posibil și în totalitate contribuția ISPA către organismele responsabile cu implementarea.
- (10) Fondul Național, condus de Responsabilul Național cu Autorizarea (RNA), va avea întreaga responsabilitate pentru managementul fondurilor în cadrul țara beneficiară. RNA va fi de asemenea responsabil pentru returnarea către Comisie a oricăror fonduri plătite în plus sau nejustificat.

Responsabilitățile Responsabilului Național cu Autorizarea sunt stabilite în Memorandumul de Înțelegere încheiat între Comisie și țările beneficiare.

Secțiunea IV Folosirea Euro

- (1) Sumele din cererile de asistență, împreună cu planul financiar relevant, vor fi prezentate în Euro.
- (2) Sumele privind asistența și planurile financiare aprobate de Comisie vor fi exprimate în Euro.
- (3) Declarațiile de cheltuieli care justifică solicitările de plată corespunzătoare trebuie exprimate în Euro.

Rata de schimb care va fi folosită trebuie să fie rata financiară contabilă a Comisiei aplicabilă pentru luna în care declarația de cheltuieli a fost înregistrată în documentele contabile ale autorităților responsabile cu managementul financiar al proiectului. Rata lunară de schimb este fixată conform prevederilor menționate în Articolul 1 (2) al Regulamentului Comisiei (EURATOM, ECSC, EC) nr. 3418/93 care stabilește regulile detaliate de implementare a unor prevederi ale Regulamentului Financiar din 21 decembrie 1977. Rata de schimb este rata din penultima zi lucrătoare a lunii precedente pentru care ratele sunt stabilite. Comisia va informa autoritățile responsabile cu privire la această rată¹.

- (4) Plățile asistenței financiare acordate de către Comisie trebuie făcute în Euro către autoritatea desemnată de țara beneficiară în acest sens.

¹ <http://europa.eu.int/comm/dg19/infoeuro/fr/index.htm>

Secțiunea V Raportul Final

Autoritatea sau organismul responsabil pentru măsură trebuie să transmită Comisiei un Raport Final în cel mult 6 luni de la finalizarea Măsurii. Raportul Final va conține următoarele:

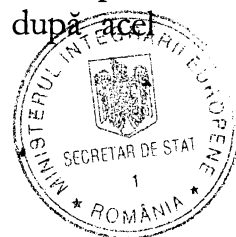
- (a) o descriere a lucrărilor efectuate, însoțită de indicatori fizici, cuantificări ale cheltuielilor pe categorii de lucrări și măsurile luate cu privire la clauzele specifice conținute în decizia de acordare a grantului;
- (b) certificatul de conformitate a lucrărilor cu decizia de acordare a grantului;
- (c) o primă evaluare a gradului de îndeplinire a rezultatelor prevăzute, mai ales cu privire la:
 - data efectivă de implementare a măsurii;
 - o indicare a modului în care măsura va fi administrată după finalizare;
 - confirmarea, dacă este necesar, a previziunilor financiare, în special cele privind costurile de operare și veniturile așteptate;
 - confirmarea previziunilor socio-economice, în special costurile și beneficiile așteptate;
 - o indicare a acțiunilor luate pentru a asigura protecția mediului și costurile acestora inclusiv concordanța cu principiul “poluatorul plătește”;
 - data la care măsura asistată devine operațională.
- (d) informații referitoare la acțiunile de publicitate.

Secțiunea VI Amendamente la Memorandumul de finanțare

- (1) Dacă cheltuiala publică sau echivalentă într-adevăr efectuată diferă de cheltuiala planificată inițial, asistența acordată de Comunitate va fi modificată luându-se în calcul aceasta dar nu trebuie să depășească suma maximă stabilită în Memorandumul de finanțare.

O schimbare a ratei asistenței Comunității față de rata acordată inițial sau față de grantul maxim va necesita o modificare a Memorandumului de finanțare conform procedurilor descrise în paragraful (3).

- (2) Dacă atunci când planul financiar al unui proiect este amendat, angajamentele și/sau plățile Comunității depășesc deja sumele menționate în planul financiar amendat, Comisia va opera ajustările necesare ținând cont de suma supra-angajată sau supra-plătită, când autorizează prima operație financiară (angajare sau plată) după acel amendament.

- (3) Orice amendament la Memorandumul de finanțare se va face în conformitate cu următoarele proceduri:
- (a) amendamentele care impun o modificare substanțială a obiectivelor sau caracteristicilor proiectului sau o schimbare substanțială în planul financiar sau în programul cheltuielilor, trebuie făcute printr-un Memorandum de finanțare, ca răspuns la solicitarea țării beneficiare sau la inițiativa Comisiei după consultarea cu țara beneficiară. Definiția modificării “substanțiale” este dată în prevederile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor.
 - (b) în cazul unor altor amendamente, țara beneficiară va trimite Comisiei o propunere în acest sens. Comisia trebuie să face observațiile necesare sau să transmită acordul în cel mult 20 de zile lucrătoare de la primirea propunerii. Amendamentul va fi adoptat după ce Comisia și-a dat acordul. Comitetul de Management ISPA va fi informat despre aceste amendamente.
 - (c) orice schimbare în cheltuiala anuală, mai mică de 25 % din totalul cheltuielilor planificate pentru proiect nu va fi considerată o modificare substanțială a planului financiar și a programului de cheltuieli.

Secțiunea VII Managementul și Controlul financiar

(1) Țările beneficiare trebuie să:

(a) stabilească începând cu 1 ianuarie 2000, dar în orice caz nu mai târziu de 1 ianuarie 2002, sistemele de management și control care asigură:

- Implementare adecvată a asistenței acordate prin acest memorandum de finanțare, în conformitate cu principiile unui management financiar solid,
- Separarea funcțiilor de control și management,
- Că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei sunt corecte și provin dintr-un sistem contabil bazat pe documente justificative care sunt disponibile pentru verificare;

(b) să verifice regulat că măsurile finanțate de Comisie au fost rezolvate corespunzător;

(c) să prevină neregulile și să ia măsuri împotriva acestora;

(d) recupereze costurile pierdute ca rezultat al neglijenței.

(2) Un audit financiar corespunzător, intern și extern, va fi îndeplinit, în conformitate cu standardele de audit internaționale acceptate, de către autoritățile naționale competente de control financiar, care trebuie să fie independente pentru a-și putea desfășura funcția. În fiecare an un plan de audit și un rezumat al concluziilor auditului efectuat trebuie transmise Comisiei. Rapoartele de audit vor fi puse la dispoziția Comisiei.

(3) Fără a prejudicia verificările efectuate de țările beneficiare, serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor pot, prin propriul lor personal sau prin reprezentanți autorizați corespunzător, să efectueze pe teren audituri tehnice și financiare, inclusiv verificări prin sondaj și audituri finale.

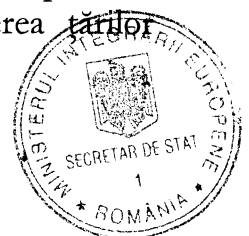
- (4) Țara beneficiară trebuie să se asigure că atunci când personalul Comisiei sau reprezentanții ei corespunzător autorizați și/sau Curtea Auditorilor efectuează verificări, aceste persoane au dreptul să inspecteze pe loc toate documentațiile relevante și care au legătură cu elementele finanțate prin memorandumul de finanțare. Țările beneficiare trebuie să sprijine serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor să își efectueze auditurile referitoare la utilizarea fondurilor alocate prin ISPA. Prevederile Anexei III.5 vor fi aplicabile de Comisie.
- (5) Prevederile detaliate din controlul și managementul financiar sunt în Anexa III.4.

Secțiunea VIII

Monitorizarea

Țările beneficiare și Comisia trebuie vor asigura implementarea și monitorizarea în conformitate cu următoarele prevederi:

- (1) înființarea Comitetelor de Monitorizare trebuie să aibă loc în urma unei înțelegeri între țările beneficiare implicate și Comisie. Autoritățile și organismele desemnate de țara beneficiară, Comisie și, unde este cazul, BEI și/sau alte instituții cofinanțatoare, vor fi reprezentate în aceste Comitete. Vor fi de asemenea reprezentate în asemenea Comitete și autoritățile regionale sau locale și societățile private, în cazul în care acestea au competența necesară pentru executarea unui proiect și dacă sunt direct implicate în acest proiect.
- (2) Monitorizarea va fi făcută pe baza unor proceduri de raportare convenite în comun, verificare prin sondaj și, dacă este necesar, prin înființarea unor comitete ad hoc. Indicatorii se vor referi la caracterul specific al proiectului și la obiectivele acestuia. Aceștia vor fi stabiliți în așa fel încât să arate stadiul atins în executarea măsurii în relație cu planul și obiectivele propuse inițial, și progresul realizat în domeniul managementului și în alte probleme legate de acesta.
- (3) (a) Pentru fiecare măsură, Coordonatorul Național ISPA trebuie să înainteze Comisiei Rapoarte de Progres în ultimele de 3 luni până la sfârșitul fiecărui an întreg de implementare.
- (b) Pentru întâlnirile Comitetelor de Monitorizare, Coordonatorul Național ISPA trebuie să înainteze Rapoarte de progres conform modelului standard furnizat de Comisie. Raportul trebuie să intre în posesia Comisiei cu 15 zile lucrătoare înaintea întâlnirii programate.
- (4) Pe baza rezultatelor monitorizării și ținând cont de comentariile Comitetului de Monitorizare, Comisia va ajusta sumele și condițiile de acordare a asistenței aprobate inițial, ca și planul financiar prevăzut, dacă este necesar, la propunerea țărilor beneficiare.

Comisia va întocmi aranjamentele corespunzătoare pentru aceste modificări, în funcție de natura și importanța lor.

Secțiunea IX

Transparența în adjudecarea contractelor

(1) Procedura care trebuie urmată pentru acordarea contractelor de lucrări, achiziții sau servicii, va respecta principiile cheie stabilite în Titlul IX al Regulamentului Financiar aplicabil bugetului general al Uniunii Europene.

(2) (a) Participarea la procedurile de licitație trebuie să fie deschisă și pe baze egale pentru toate persoanele fizice sau juridice pentru care este aplicabil Tratatul și tuturor persoanelor fizice sau juridice din țările beneficiare ISPA;

Prin urmare se va cere ofertanților să își declare naționalitatea și să prezinte în sprijinul acestora probe normale acceptate de propria legislație.

(b) În cazurile justificate corespunzător cum ar fi cofinanțarea de la IFI și după o examinare făcută din timp de Comitetul de Management ISPA, Comisia poate permite naționalilor unor țări să participe la licitația pentru contracte.

(3) (a) Țările beneficiare vor lua toate măsurile necesare pentru a asigura o participare cât mai mare posibilă. Pentru aceasta și când este cerută de valoarea contractelor, ele trebuie să asigure publicarea în avans a invitației de participare la licitație, în Jurnalul Oficial al Comunității Europene și în Monitorul Oficial din țările beneficiare.

(b) Se vor elimina de asemenea orice practici discriminatorii și specificații tehnice care pot să limiteze participarea pe baze egale a tuturor persoanelor fizice sau juridice din Țările Membre sau din țările beneficiare.

(c) În plus, informația trebuie lansată pe Internet într-o formă transparentă.

(4) Procedurile detaliate privind licitațiile și contractele sunt stabilite în Sistemul Descentralizat de Implementare (DIS), manual înființat pentru programul Phare.

Secțiunea X

Transparența în contabilitate și în rapoartele proiectelor

Țara beneficiară trebuie să se asigure că, pentru măsura la care se referă Memorandumul de finanțare, toate organismele publice sau private implicate în managementul și implementarea operațiilor au fie un sistem separat de contabilitate fie o codificare contabilă adecvată a tuturor tranzacțiilor implicate, ceea ce va facilita verificarea de către Comisie și de către autoritățile naționale de control, a cheltuielilor efectuate.

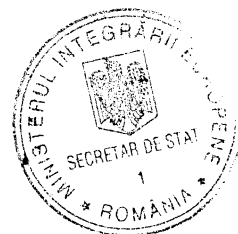
asemenea, trebuie să se asigure că toate cheltuielile sunt corect atribuite proiectului în cauză.

Autoritățile responsabile vor asigura disponibilitatea tuturor documentelor justificative cu privire la cheltuielile pentru fiecare proiect pe o perioadă de 5 ani efectuarea ultimei plăți pentru proiectul respectiv.

Secțiunea XI **Evaluarea ex-post**

Prin evaluarea ex-post se va analiza utilizarea resurselor cât și randamentul și eficiența asistenței și a impactului său, ca și factorii ce contribuie la succesul sau eșecul implementării măsurilor și a realizărilor și rezultatelor.

După finalizarea măsurilor, Comisia și țările beneficiare vor evalua apoi modul în care acestea au fost îndeplinite, inclusiv randamentul și eficiența utilizării resurselor. Evaluarea va cuprinde și impactul real al implementării lor pentru a stabili dacă obiectivele inițiale au fost atinse. Printre altele, această evaluare se va referi și la contribuția măsurilor la implementarea politicilor Comunității în domeniul mediului sau contribuția acestora la politicile privind rețeaua Trans – Europeană extinsă și transportul în comun. De asemenea, ele vor evalua și impactul măsurilor asupra mediului.

Prevederi care guvernează eligibilitatea cheltuielilor pentru măsurile asistate prin ISPA

Secțiunea I Domeniul cheltuielilor

ISPA acordă asistență pentru următoarele măsuri:

- (1) Proiecte de mediu care dau posibilitatea țărilor beneficiare să se alinieze la cerințele legilor Comunității privind protecția mediului și cu obiectivele Parteneriatului de Preaderare;
- (2) Proiectele de infrastructură în transport, care promovează o mobilitate susținută și, în particular, cele care constituie proiecte de interes comun în baza criteriilor Deciziei Nr. 1692/96/EC² și acelea care permit țărilor beneficiare să se conformeze obiectivelor Parteneriatului de Preaderare; acesta include interconectarea și interoperabilitatea rețelelor naționale ca și Rețelele Trans-Europene împreună cu accesul la aceste rețele;
- (3) Studii preliminare, evaluări și măsuri de asistență tehnică inclusiv acțiunile de informare și publicitate legate de proiectele eligibile. Acestea include asistență tehnică și administrativă în beneficiul mutual al Comisiei și al țărilor beneficiare, care nu cad în mod normal în sarcina administrației publice naționale, acoperind identificarea, pregătirea, managementul, monitorizarea, auditul și supervizarea proiectelor.

Regulile specificate în Secțiunile de la II la XII de mai jos referitoare la proiectele listate la punctele 1 și 2 de mai sus sunt totuși aplicate prin analogie și deciziilor pentru proiectele listate la punctul 3.

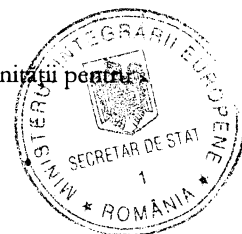
Secțiunea II Definiții și concepte de bază

1. Conceptul de proiect, etape ale proiectului și grupurile de proiecte

În scopul prevăzut de acest document, se vor aplica următoarele definiții:

- (a) un “proiect” reprezintă o serie de lucrări indivizibile economic în scopul atingerii unei funcții tehnice precise și cu un scop clar identificat.

² Decizia Nr. 1692/96/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 1996 privind directivele Comunității pentru dezvoltarea rețelei de Transport Trans-European

(b) o “etapă independentă tehnic și financiar” reprezintă o etapă care poate fi identificată ca operațională în întregul său.
O etapă poate acoperi de asemenea studiile preliminare, de fezabilitate sau tehnice necesare pentru îndeplinirea unui proiect.

(c) pot fi grupate proiectele care îndeplinesc următoarele condiții:

- trebuie să fie localizate în același curs de apă sau arie de captare sau să fie situate de-a lungul aceluiași coridor de transport;
- trebuie cuprinse în același plan global privind cursul de apă sau aria de captare sau coridorul, în scopuri bine identificate;
- trebuie supervizate de un organism responsabil pentru coordonarea și monitorizarea grupului de proiecte în cazurile în care proiectele sunt derulate de autorități competente diferite.

2. “Organismul responsabil cu implementarea”

(a) pentru proiectele finanțate prin ISPA “organismul responsabil cu implementarea” este organismul responsabil cu licitațiile și contractările. Acest organism este specificat în Anexa I, punctul 3, a Memorandumului de finanțare .

Ca o consecință, orice schimbare a “organismului responsabil cu implementarea” unui proiect trebuie să fie aprobată de către Comisie printr-un Memorandum de finanțare.

(b) În mod normal prin acest organism se înțelege beneficiarul final al asistenței acordată prin ISPA. Numai acest organism efectuează cheltuieli eligibile.

(c) Totuși, acest organism poate delega implementarea altui organism care poate de asemenea sa efectueze cheltuieli eligibile. În asemenea cazuri, Comisia trebuie informată de tipul delegărilor propuse și trebuie să primescă o copie a documentelor relevante.

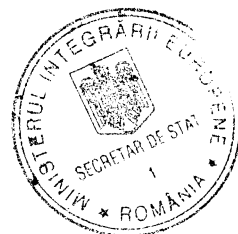
3. Conceptul de “administrație publică”

Administrația publică poate cuprinde următoarele trei niveluri de guvernământ :

- Organisme de guvernământ centrale (nivel național);
- Organisme de guvernământ regionale;
- Organisme de guvernământ locale.

În plus, acest concept poate include și organismele a căror activitate poate intra într-un cadru legal sau administrativ în virtutea faptului că sunt privite ca echivalentul unor organisme publice.

4. Implementarea și perioada de implementare a unui proiect

- (a) implementarea unui proiect cuprinde toate etapele de la planificarea preliminară (incluzând studiul variantelor) până la finalizarea proiectului aprobat și la măsurile de publicitate pentru un proiect asistat;
- (b) Memorandumul de finanțare se poate aplica uneia sau mai multor etape mai sus menționate;
- (c) perioada de implementare a proiectului reprezintă, ca regulă generală, perioada necesară pentru finalizarea etapelor sus-menționate până la momentul de timp la care proiectul devine complet operațional și la care obiectul fizic descris în Memorandumul de finanțare a fost finalizat/definitivat.

5. Evidenta documentelor și transparența

Orice cheltuială declarată Comisiei trebuie să se bazeze pe înțelegeri legale obligatorii și/sau pe documente. Este imperativă existența unei evidențe documentare corespunzătoare.

În scopul maximizării transparenței și pentru a permite controlul Comisiei și/sau al autorității naționale competente de control financiar asupra cheltuielilor, fiecare țară beneficiară trebuie să se asigure că orice organism implicat în managementul și implementarea proiectelor a stabilit o evidență contabilă separată privitoare la proiectul descris în Memorandumul de finanțare.

6. Cheltuieli

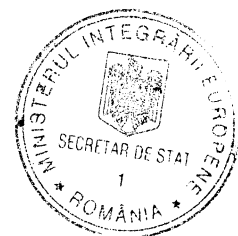
Cheltuielile trebuie raportate la plățile certificate și efectiv făcute de către organismul responsabil cu implementarea, susținute de facturi plătite sau documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

Documentul contabil cu valoare probativă echivalentă reprezintă orice document transmis de către autoritatea definită la punctul 2 al acestei Secțiuni pentru a demonstra că intrările contabile oferă o imagine adevărată și corectă a tranzacțiilor reale implicate, în concordanță cu practicile contabile standard. Este necesară o aprobare prealabilă a Comisiei când se folosesc documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

Secțiunea III Principalele categorii de cheltuieli eligibile

Ca regulă generală cheltuielile legate de:

- studiile de fezabilitate;
- planificare și proiectare, inclusiv studiul de impact asupra mediului;
- pregătirea terenului;
- construcții;

- utilaje și instalații implicate permanent în proiect;
- testare și instruire;
- managementul proiectului;
- măsuri compensatorii și de reducere a impactului asupra mediului;
- alte tipuri de cheltuieli specificate în Memorandumul de finanțare;
- măsuri luate ca urmare a prevederilor Anexei III.6 privind informarea și publicitatea.

sunt subiecte eligibile pentru competențele prezentate mai jos.

Secțiunea IV

Studii de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectului

1. Cheltuieli legate de studiile de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectelor

- (a) Cheltuielile legate de studiile de fezabilitate, planificare incluzând studiile privind impactul asupra mediului, expertize legate de proiect și proiectarea proiectelor sunt, ca regulă generală, eligibile, cu condiția ca aceste cheltuieli să fie direct legate de unul sau mai multe proiecte și aprobate în mod special printr-un Memorandumul de finanțare;
- (b) În acele cazuri, când mai multe proiecte se derulează printr același contract sau când autoritatea responsabilă cu implementarea exercită funcțiile de mai sus pe cont propriu, acestea trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului, bazat pe documente contabile sau pe documente cu valori probative echivalente (de exemplu cu ajutorul sistemului de alocare a timpului).

2. Implicarea administrației publice

În acele cazuri în care funcționarii din administrația publică sunt implicați în activitățile menționate la punctul 1(a) al acestei Secțiuni, cheltuielile pot fi acceptate ca eligibile de către Comisie, în cazuri clar justificate și în concordanță cu următoarele criterii:

- funcționarul a renunțat temporar la statutul său de funcționar în administrația publică;
- cheltuielile trebuie să aibă la bază un contract privind unul sau mai multe proiecte specificate; în cazul în care un contract se referă la mai multe proiecte, costurile trebuie să fie alocate într-un mod transparent (de exemplu cu ajutorul programărilor în timp);
- cheltuielile trebuie să fie direct legate cu unul sau mai multe proiecte individuale avute în vedere;
- contractul trebuie să fie limitat în timp și nu trebuie să depășească data limită stabilită pentru finalizarea proiectului;
- sarcinile care trebuie îndeplinite pentru acel contract nu trebuie să acopere atribuții administrative generale, ca cele specificate în Secțiunea VIII, punctul 1;
- dispozițiile nu trebuie să fie folosite pentru a ocoli procedurile de achiziții publice ale Comunității.

Secțiunea V

Pregătirea terenului și construcțiile

- a) În acele cazuri în care autoritatea responsabilă cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție sau părți din acestea, pe cont propriu, costurile trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului bazat pe documente contabile sau pe documente cu valoare probativă echivalentă.

În cazul în care sunt implicați funcționari ai administrației publice, se aplică prevederile specificate în Secțiunea IV, punctul 2.

- b) Costurile eligibile trebuie să includă doar costurile reale apărute după datele specificate în Secțiunea X, punctul 1 și legate direct de proiect. Costurile eligibile pot include toate sau numai unele din următoarele categorii:

- costuri privind munca (salarii brute și nete)
- cheltuieli pentru utilizarea durabilă a echipamentelor pe perioada construcțiilor;
- costuri de producție folosite pentru implementarea proiectului;
- costuri de funcționare și alte categorii de cheltuieli, dacă sunt în mod specific justificate; acestea trebuie alocate în mod echitabil, în concordanță cu standardele contabile general recunoscute;
- cheltuielile de funcționare impuse nu sunt eligibile în cazul în care autoritatea menționată la punctul (a) de mai sus este inclusă în administrația publică.

- c) Ca regulă generală costurile trebuie să fie evaluate la pretul pieței.

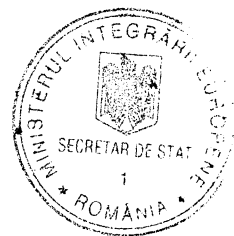
Secțiunea VI

Achiziții, închirieri de echipamente și active necorporale (licențe, software etc.)

1. Echipamentul durabil care este parte a cheltuielilor de capital din cadrul proiectului

- a) Cheltuielile privind achizițiile sau producția de utilaje și echipamente care vor fi permanent instalate și fixate în proiect sunt eligibile dacă acestea sunt prinse în inventarul echipamentului durabil de către autoritatea specificată la Secțiunea II (2) și sunt considerate ca și cheltuieli de capital, în concordanță cu convențiile standard de contabilitate;
- b) Fără a prejudicia Secțiunea IX (3), închirierea acestor echipamente este considerată ca parte a costurilor de operare și este neeligibilă.

2. Achizițiile de active acorporale

Achizițiile și utilizarea activelor acorporale, ca de exemplu patentele, sunt eligibile dacă sunt necesare pentru implementarea proiectului.

3. Echipamente utilizate pentru implementarea proiectului

- (a) În cazul în care autoritatea responsabilă cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție, sau o parte din acestea, pe cont propriu, cheltuielile privind achizițiile sau producția echipamentelor care sunt angajate pe perioada fazei de implementare a proiectului, nu sunt eligibile.
- (b) Echipamentele durabile, care sunt în mod expres achiziționate sau produse pentru implementarea proiectului, pot fi considerate eligibile dacă acestea sunt fără valoare economică ori distruse după folosință și dacă sunt specificate în Memorandumul de finanțare.

4. Echipamentele durabile utilizate de administrația publică

- (a) Cheltuielile privind achiziția sau închirierea de echipamente durabile utilizate de administrația publică nu sunt eligibile.
- (b) Fără a prejudicia Secțiunea VIII (2) sau (3), cheltuielile privind echipamentul sau cele necesare pentru închirierea acestuia, utilizat de administrația publică ca urmare a sarcinilor privind monitorizarea și supervizarea, pot fi eligibile numai cu acordul Comisiei.

Secțiunea VII

Achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată

Achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată (TVA) nu sunt eligibile.

Secțiunea VIII

Cheltuieli administrative

1. Principii generale

Ca regulă generală, cheltuielile administrației publice, inclusiv salariile funcționarilor de la nivel național, regional și local nu sunt eligibile pentru asistență (inclusiv asistență tehnică), cu excepția cheltuielilor clar fundamentate provenite din obligațiile ce revin pentru realizarea controalelor financiare, monitorizării financiare și fizice, evaluării și prevenirii neregulilor și cheltuielile care intră sub incidența obligațiilor de recuperare a sumelor pierdute.

Cu excepția Fondului Național, costurile care includ salariile legate de angajarea temporară, la inițiativa Comisiei, a personalului temporar, fie funcționari publici, fie proveniți din sectorul privat pentru lucrări privind managementul, urmărirea, evaluarea și controlul sunt eligibile prin măsuri de asistență tehnică așa cum sunt definite în Secțiunea I (3).

Echipamentului pentru monitorizare poate fi eligibil dacă este permis în mod specific printr-o măsură de asistență tehnică menționată în Memorandumul de finanțare.

2. Comitetul de organizare și monitorizare

- a) Fără a prejudicia punctul 1 de mai sus, cheltuielile apărute în organizarea procesului de monitorizare sunt eligibile prin prezentarea unor documente justificative;
- b) Ca regulă generală, costurile permise includ una sau mai multe dintre următoarele categorii:
 - servicii de traducere;
 - închirierea de săli de conferință și aranjamentele auxiliare;
 - închirierea de echipamente audio-video și alte echipamente electronice necesare;
 - procurarea documentației și facilităților aferente;
 - taxe pentru participarea experților;
 - cheltuieli pentru călătorii.
- c) Salariile și alocațiile pentru funcționarii din administrația publică intervenite în acest context nu sunt eligibile.

3. Întâlniri la cererea Comisiei

Regulile prevăzute la punctul 2 de mai sus pot fi aplicate prin analogie la organizarea de întâlniri ad-hoc la cererea Comisiei.

Secțiunea IX Alte tipuri de cheltuieli

1. Managementul și supervizarea proiectului

Cheltuielile referitoare la managementul și supervizarea proiectului sunt, ca regulă generală, eligibile. Sunt aplicate prevederile specificate în Secțiunea IV (1) și (2).

2. Costuri financiare

Orice tip de costuri financiare legate de realizarea proiectului nu sunt eligibile; aceasta privesc în particular dobânzile pentru finanțarea intermediară, comisioane bancare, comisioane de garanție, etc.

Garanțiile bancare legate de împrumuturile bancare folosite pentru finanțarea proiectului pot fi eligibile cu acordul Comisiei.

3. Tehnici financiare care nu implică un transfer imediat al activelor proprii

Fără a prejudicia punctul 2, tehnicile financiare, care nu necesită implicarea imediată a transferului activelor proprii pot fi considerate eligibile, dacă sunt justificate și aprobate în Memorandumul de finanțare.

Țările beneficiare trebuie să demonstreze, printr-o analiză a riscurilor, că tehnicile folosite sunt mai avantajoase din punct de vedere economic decât achiziționarea directă a unor bunuri.

4. Cheltuieli de operare, costuri curente ale proiectelor asistate

- a) Orice tip de costuri de operare apărute după finalizarea proiectului nu sunt eligibile;
- b) Ca excepție la punctul (a) mai sus menționat, cheltuielile pentru pregătirea personalului pentru operare și testarea proiectului și a echipamentelor pot fi luate în considerare ca și cheltuieli eligibile pentru o anumită perioadă, definită în Memorandumul de finanțare.
- c) Principiile definite la punctele a) și b) menționate mai sus sunt valabile de asemenea pentru o componentă individuală completă a unui proiect sau a unui grup de proiecte, chiar și în cazul în care întregul proiect nu a fost încă finalizat.

5. Măsuri de publicitate și informare

Cheltuielile pentru măsurile luate în conformitate cu prevederile Anexei III.6 privind informarea și publicitatea sunt eligibile.

Secțiunea X Perioada de eligibilitate

1. Limita inițială de timp privind eligibilitatea

Limita inițială de timp privind eligibilitatea este evaluată diferențiat în conformitate cu următoarele situații:

- a) Când selecția proiectului, licitația și contractarea de către țările beneficiare face obiectul aprobării ex-ante a Comisiei³, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care Memorandumul de finanțare al proiectului este semnat de Comisie.

În caz exceptional, când finanțarea proiectului este realizată printr-o combinație fie de la BEI fie de la alta instituție finanțatoare și grantul ISPA, cheltuielile sunt eligibile

³ Vezi Articolul 12.(1), Regulamentul Consiliului (EC) nr. 1266/99 din 21 iunie 1999

pentru asistență de la data încheierii acordului cu BEI sau cu altă instituție finanțatoare, pentru fiecare proiect în parte. Ca regulă generală, această dată nu trebuie să fie mai devreme de 6 luni de la data menționată la primul subparagraf. Sunt obligatoriu necesare următoarele condiții:

- Lucrările și contractele pentru care se aplică prevederile trebuie să fie identificate în Memorandumul de finanțare;
- BEI sau altă instituție finanțatoare certifică respectarea prevederilor Articolelor 108 (2), 109 (2) și (3), 114 (1), 115, 117 și 118 ale Regulamentului Financiar aplicabil bugetului general al Comisiei Europene.

În cazurile de mai sus, ca regulă generală, Comisia dispune aplicarea, după examinarea de către Comitetul de Management ISPA, a prevederilor Articolului 114 (2) din Regulamentul Financiar aplicabil bugetului general al Comisiei Europene.

- b) După decizia Comisiei de a acorda sprijin agențiilor de implementare ale țărilor candidate pe baze descentralizate⁴, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care aplicația ajunge la Comisie (serviciul ISPA) cu condiția ca aplicația să poată fi considerată completă.

Plățile făcute înainte de data specificată la punctele a) și b) de mai sus sunt neeligibile.

2. Modificări ale proiectelor

- a) Orice modificare a unui proiect aprobat, care este egală sau mai mare de 5 milioane Euro ori de 20% din costul total al acestuia, oricare ar fi mai mic, trebuie considerată o modificare substanțială a proiectului. Modificările majore ale obiectelor fizice ale proiectelor care schimbă natura acestuia sunt de asemenea tratate ca fiind “substanțiale”.
Regulile stabilite la paragraful 1, se aplică și pentru eligibilitatea cheltuielilor privind modificările de mai sus.
- b) Pentru orice altă modificare a proiectului, cheltuielile privind noi elemente fizice suplimentare sau extinse sunt eligibile din momentul în care cererea de modificare este primită de Comisie (serviciul ISPA).
- c) Cererea pentru modificări și informațiile relevante atașate la aceasta pot fi prezentate Comitetului de Monitorizare. Înregistrarea cererii și a materialelor depuse trebuie să fie făcută în minuta întâlnirii.

3. Timpul limită final privind eligibilitatea

- a) Data finală a eligibilității este specificată, ca regulă generală, în Articolul 4, paragraful 3 al Memorandumului de finanțare.

⁴ Vezi Articolul 12.(2), Regulamentul Consiliului (EC) nr. 1266/99 din 21 iunie 1999

- b) Data finală depinde de plățile făcute de către autoritatea responsabilă cu implementarea.
- c) Data finală a eligibilității este prevăzută în Memorandumul de finanțare respectiv. După ce aceasta dată a expirat, beneficiarul dispune de o perioadă de șase luni pentru a supune Comisiei solicitarea de plată finală împreună cu raportul final și o notificare, așa cum este prevăzut în Secțiunea III (6) a Anexei III.1 și în Apendicele B al Anexei III.4 a Memorandumului de finanțare.
- d) Comisia nu poate extinde această perioadă de șase luni.

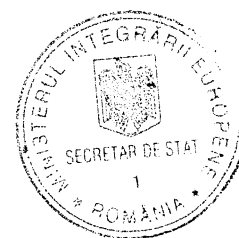
Secțiunea XI Solicitările de plată

Solicitările de plată prezentate Comisiei de către țările beneficiare au la bază facturile deja plătite, așa cum sunt definite în Secțiunea II punctul 6.

În cazul lucrărilor angajate de către un concesionar sau un organism echivalent, autoritatea guvernamentală responsabilă trebuie să certifice corectitudinea cheltuielilor. Solicitățile de plată trebuie să fie înregistrate și certificate de către Responsabilul Național cu Autorizarea. Solicitățile sunt apoi înaintate Comisiei prin intermediul Delegației Comisiei.

Secțiunea XII Alte elemente specificate în detaliu

- (1) Orice întrebări apărute, care nu sunt explicit specificate în principiile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor în cadrul proiectelor finanțate prin ISPA, trebuie discutate cu Comisia. Comisia se va strădui să răspundă întrebărilor în mod deschis, în spiritul înscris în aceste principii și cu referire la principiile stabilite pentru Fondurile de Coeziune.
- (2) În cazul conflictelor între aceste principii și regulile naționale de eligibilitate, principiile prezentate mai sus trebuie să primeze.

**Model pentru solicitările de plată și raportare privind
progresele financiare și fizice**

**INSTRUMENT STRUCTURAL PENTRU POLITICI DE PREADERARE – ISPA
SOLICITARE DE PLATĂ**

A. TIPUL PLĂȚII

Plăți peste 80% ☐	Plăți intermediare ☐
	Plăți ale balanței finale ☐

B. FONDUL NAȚIONAL / IDENTIFICAREA CONTULUI

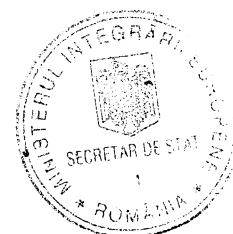
Nume:
Adresă:
Contact:
Telefon: Fax:
E-mail:
Numele băncii:
Adresa băncii.
Cod poștal: Oraș:
Numărul contului: Codul scurt:

C. MĂSURI

Titlul Măsurii:
Codul Măsurii ISPA: Codul național de referință:
Nr. Memorandumului de finanțare curent:
Data:

D. AUTORITATEA RESPONSABILĂ CU IMPLEMENTAREA

Nume:
Adresă:
Cod poștal: Oraș:
Nume de contact:
Telefon:
E-mail:

E. CHELTUIELI INTERVENITE ȘI PLĂȚI ISPA

- a) cheltuieli eligibile confirmate la data:
 b) în această solicitare de plată:
 c) = a)+b) cheltuieli cumulative la data:
 d) plăți cerute de această aplicație:
 e) = d)/b) % din cheltuielile confirmate:
 Totalul plăților ISPA primite de către Fondul Național (NF)
 până la data:

F. CHELTUIELILE ELIGIBILE CURENTE PE CATEGORII Moneda: Euro

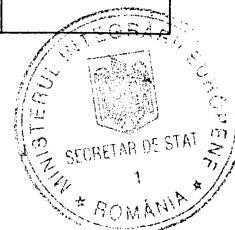
Categorii de cheltuieli *	Cheltuieli în Memorandumul de finanțare curent	Cheltuieli confirmate anterior	Cheltuieli confirmate în această solicitare de plată până la data:	Totalul cheltuielilor confirmate	Rata de execuție financiară
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)	(5)=(4)/(1)
Taxe de proiectare					
Pregătirea terenului					
Principalele lucrări					
Utilaje și echipamente					
Asistență tehnică					
Supervizare					
Alte					
Total					

* Așa cum se arată în tabelul 9.1. al formularului aplicației pentru asistență sau așa cum specifică modificările acestuia.

O lista suplimentară la contract poate fi potrivită.

G. INDICATORII FIZICI AI EXECUȚIEI

Tipul lucrării *	Indicatori fizici *		Execuția fizică până la data plăților anterioare	Până la (data)	Până la (data)	Rata execuției fizice %
	Unitatea	Cantitate		Execuția fizică referitoare la această solicitare de plată	Execuția fizică referitoare la solicitarea totală înaintată	
		(1)	(2)	(3)	4=(2)+(3)	5=(4)/(1)

* Așa cum este arătat în tabelul 15.1 al formularului aplicației pentru asistență sau așa cum specifică modificările acestuia

O lista suplimentară la contract poate fi potrivită.

H. SCURTĂ DESCRIERE A LUCRĂRILOR EFECTUATE

--

I. CONDIȚII SPECIFICE PRIVITOARE LA MĂSURILE ARTICOLULUI 8 AL MEMORANDUMULUI DE FINANȚARE (M.F.)

Referitor la condiții specifice, dacă acestea există, și modul în care acestea au fost îndeplinite

--

J. OBSERVAȚII ȘI RECOMANDĂRI ALE AUTORITĂȚILOR DE INSPECȚIE NAȚIONALE SAU COMUNITARE (Anexa III.1a M.F.)

Precizați câteva observații și recomandări sumare dacă există (cu referiri complete la sursa acestora), și modul în care acestea au fost îndeplinite.

--

K. PROBLEME TEHNICE, FINANCIARE ȘI LEGISLATIVE (Anexa III.1a M.F.)

Referitor la orice probleme care pot apărea în implementarea măsurilor, incluzând devieri de la planul financiar original și explicații cu privire la acțiunile întreprinse pentru corectare.

--

L. MĂSURI ADOPTATE ÎN SCOPUL INFORMĂRII CU PRIVIRE LA ASISTENȚA OFERITĂ DE COMUNITATE

Panouri ridicate la locul execuției? Da Nu

Mijloacele folosite pentru informarea publicului asupra măsurilor în cauză:

Presă Televiziune Radio

Alte mijloace audio-vizuale

Tipul documentației scrise, disponibile pentru public

--

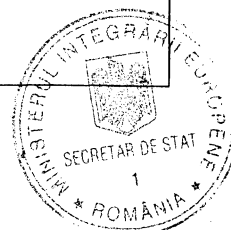
M. CONFIRMAREA RESPONSABILULUI NAȚIONAL CU AUTORIZAREA

Declar că cheltuielile eligibile confirmate, se referă la articolele deja plătite și la investițiile aprobate, care nu corespunde cu schimbări ale măsurilor ori lucrări în afara măsurilor descrise, și că evidențele documentare originale această plată, indicată în liste suplimentare, au fost păstrate de aceasta entitate sau de autoritatea de implementare, ștampilată corect și disponibile pentru consultare în scopul verificării.

Data:

Semnatura și autentificarea

--

Model pentru formularul ce va fi înaintat Comitetului de Monitorizare

FORMULAR DE MONITORIZARE ISPA

A. IDENTIFICAREA MĂSURII

Numele Măsurii:

Autoritatea responsabilă cu implementarea:

Codul ISPA al Măsurii:

Memorandum de Finanțare nr.:

Data:

Procentul sprijinului ISPA:

B. EXECUȚIA FINANCIARĂ PLANUL DE PLĂȚI

Anul	Total costuri eligibile		Plăți efectuate		Cheltuieli viitoare		Total cheltuieli		Diferențe/ cost total % (9)=((7)-(2)) / total (2)
	Estimarea acceptată inițial (1)	Estimarea acceptată în prezent (2)	(până în prezent) (3)	% (3)/(2) (4)	(de la data) (5)	(%) (5)/(2) (6)	(7)=(3)+(5) (7)	(%) (7) / (2) (8)	
2000									
2001									
2002									
2003									
2004									
2005									
2006									
Total									

Schimbare propusă în Planul Financiar

Da Nu

Transmisă deja la Comisia Europeană în data de:

Urmează a fi transmisă Comisiei Europene în data de:

Va fi prezentată Comitetului de Monitorizare (anexați planul și motivele modificării lui)

C. EXECUȚIA PE CATEGORII DE CHELTUIELI							
Categoria de cheltuieli (ca în solicitarea de plată) *	Decizia curentă	Plăți efectuate		Cheltuieli viitoare		Total cheltuieli	
		(până în prezent)	(%) (2) / (1)	(de la data)	(%) (4) / (1)	(6)=(2)+(4)	(%) (6) / (1)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Proiectare							
Organizare de șantier							
Lucrări							
Utilaje și echipamente							
Asistență tehnică							
Supervizare							
Altele (specificări)							
Total							

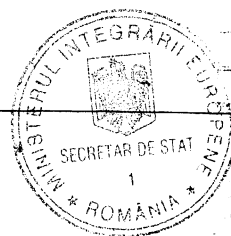
*este de dorit și o defalcare pe contract

D. EXECUȚIA FIZICĂ							
Tipul lucrărilor	Indicatori fizici		Execuția fizică de la data precedentului Comitet de Monitorizare	Progres în execuția fizică de la ultimul comitet	Execuția fizică totală până la data comitetului actual	Procentul de execuție fizică %	Execuție fizică până la încheierea Măsurii
	Tip	Cantitate					
		(1)					
		(2)	(3)	(4)=(2)+(3)	(5)=(4)/(1)	(6)	

*este de dorit și o defalcare pe contract

E. MOTIVE PENTRU ÎNTÂRZIERE ȘI DIFERENȚE

F. DATA PREVĂZUTĂ PENTRU FINALIZARE
În Memorandumul de Finanțare inițial:
În Memorandumul de Finanțare actual:
Data prevăzută pentru finalizare:
Data modificată ce urmează a fi propusă la Comitetul de Monitorizare:

De anexat, daca este necesar, informații referitoare la:

- Adjudecarea contractelor;
- Aspecte legate de protecția mediului;
- Condiții stabilite în Memorandumul de Finanțare;
- Probleme apărute pe parcurs.

Model pentru introducerea modificărilor

PROPUNERE DE MODIFICARE ISPA

Autoritatea Responsabilă cu implementarea:

1. IDENTIFICAREA MĂSURII

Numele Măsurii:

Autoritatea Responsabilă cu implementarea:

Codul ISPA al Măsurii:

Memorandum de Finanțare nr.:

Data:

Procentul sprijinului ISPA:

2. SCHIMBAREA DATEI DE FINALIZARE A MĂSURII

Data curentă:

Data propusă pentru finalizare:

3. SCHIMBĂRI PROPUSE ÎN PLANUL FINANCIAR (*)

Euro

	Cheltuieli eligibile totale conform Memorandumului de finanțare în vigoare	Cheltuieli eligibile efectuate sau previziuni pentru cheltuielile totale
2000		
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		
2006		
Total		

Solicitare de creștere a asistenței

Da

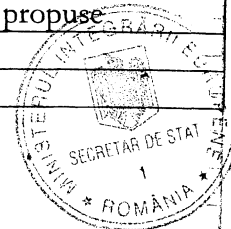
Nu

Suma solicitată ca și creștere (Euro)

(*) de anexat Planul Finaciar modificat

4. MODIFICĂRI ÎN COSTURILE ELIGIBILE ALE MĂSURII

Categoria cheltuielii	Costuri totale eligibile curente	Modificarea solicitată	Costuri totale eligibile propușe
Proiectare			
Organizare de șantier			

Lucrări			
Utilaje și echipamente			
Asistență tehnică			
Supervizare			
Altele (specificări)			
Total			

*este de dorit și o defalcare pe contract

5. MODIFICĂRI ALE INDICATORILOR FIZICI			

6. MODIFICĂRI ALE CARACTERISTICILOR MĂSURII			

7. MOTIVE PENTRU MODIFICĂRILE PROPUSE			

Propunerea de modificare:

Data înaintării solicitării de modificare:

Semnatura CNI:

**SISTEME DE MANAGEMENT ȘI CONTROL A ASISTENȚEI
NERAMBURSABILE ACORDATE DE ISPA ȘI PROCEDURI PENTRU
CORECȚII FINANCIARE**

Secțiunea 1

Această anexă stabilește reguli detaliate privind sistemele de management și control a asistenței nerambursabile acordate de ISPA și în ceea ce privește procedura de a aduce corecții financiare acestei asistențe.

Secțiunea 2

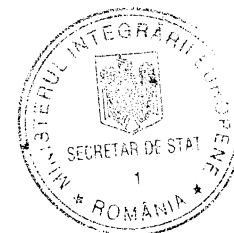
Sisteme de management și control

1. Fiecare stat beneficiar va asigura ca:

- i) Coordonatorul Național ISPA,
- ii) Fondul Național și Responsabilul Național cu Autorizarea,
- iii) Agențiile de Implementare și Responsabilii Sectoriali cu Autorizarea și
- iv) Beneficiarii finali

asa cum sunt definiți în Memorandumul de înțelegere ISPA asupra utilizării Fondului Național pentru ISPA primesc o îndrumare adecvată privind crearea unor sisteme de management și control necesare pentru asigurarea unui management solid al ISPA în conformitate cu principiile și standardele general acceptate, și în special să prevadă asigurarea corectitudinii, regularității și eligibilității solicitărilor pentru asistență ISPA, dar de asemenea să asigure ca aceste măsuri să fie derulate în conformitate cu termenii Memorandumului de finanțare și cu obiectivele atribuite măsurii.

2. Pentru obiectivele acestei Anexe, „Agențiile de Implementare” vor include organe, altele decât beneficiarii finali cărora le este delegată, de către agenția de implementare sau responsabilul sectorial cu implementarea (numite în continuare „organe delegate”), implementarea măsurilor finanțate de ISPA.
3. Pentru obiectivele acestei Anexe, cu excepția cazurilor în care „măsurile” înseamnă proiecte individuale, etapele de proiect sau grupurile de proiecte se regăsesc în Anexa III.2, secțiunea II (1) care este subiect al Memorandumului de finanțare.

Secțiunea 3

1. Sistemele de management și control ale Coordonatorului Național ISPA, Fondului Național, Agențiilor de Implementare, organelor delegate și beneficiarilor finali, vor prevedea, cu respectarea proporționalității în raport cu volumul asistenței administrate:
 - a. O definiție clară, o alocare clară și, în măsura în care este necesar pentru un management solid, o separare adecvată a funcțiilor în cadrul organizației implicate;
 - b. Sisteme eficace pentru a asigura că funcțiile sunt îndeplinite de o manieră satisfăcătoare;
 - c. În cazul organelor delegate și beneficiarilor finali, raportarea către autoritatea responsabilă privind îndeplinirea sarcinilor și mijloacele folosite.

Secțiunea 4

1. Sistemele de management și control la care se face referire în Secțiunea 3 vor include procedurile de verificare a autenticității cheltuielilor reclamate și execuția măsurii, începând de la etapa pregătitoare până la intrarea în serviciu a investiției finanțate, în conformitate cu termenii Memorandumului de Finanțare relevant, cu obiectivele stabilite ale măsurii și cu regulile naționale și Comunitare aplicabile în ceea ce privește, în special, eligibilitatea cheltuielilor în cadrul ISPA, protecția mediului, transporturile (inclusiv rețele trans-europene), concurența și adjudecarea contractelor publice.

Verificările vor acoperi toate aspectele, de natură financiară, tehnică, sau administrativă, care să determine utilizarea efectivă a asistenței angajate.

2. Procedurile vor necesita înregistrarea verificării măsurilor la fața locului. Înregistrările vor atesta lucrările executate, rezultatele verificării și măsurile luate luate în ce privește discrepanțele descoperite. Acolo unde verificările administrative sau tehnice nu sunt exhaustive, ci realizate pe un eșantion de lucrări și tranzacții, înregistrările vor identifica lucrările sau tranzacțiile selectate și vor descrie metoda de selectare.

Secțiunea 5

1. Statul beneficiar va informa Comisia, într-un interval de trei luni de la intrarea în vigoare a Memorandumului de Finanțare, asupra organizării Coordonatorului Național ISPA, Fondului Național, agențiilor de implementare și organelor delegate responsabile pentru măsurile ISPA, așa cum au fost identificate în Secțiunea 2, asupra sistemelor de management și control existente în cadrul acestor autorități sau organe și asupra îmbunătățirilor planificate ca urmare a îndrumării la care se face referire în Secțiunea 2(1).

2. Comunicarea va conține următoarele informații în legătură cu Coordonatorul Național ISPA, Fondul Național, agențiile de implementare și organele delegate
 - (a) funcțiile create în cadrul acestora,
 - (b) alocările de funcții între sau în departamentele componente,
 - (c) procedurile de inspecție și recepție a lucrărilor și prin ce proceduri sunt primite, verificate și validate solicitările de rambursare a cheltuielilor, și prin ce proceduri sunt autorizate, executate și contabilizate plățile către beneficiari, și
 - (d) prevederile pentru auditul sistemelor de management și control.
3. Comisia, în cooperare cu statul beneficiar, se va convinge că sistemele de management și control prezentate în paragrafele 1 și 2 îndeplinesc standardele stabilite de această Anexă, și va face cunoscut orice impediment în calea transparenței verificărilor asupra operațiilor ISPA și la adresa descărcării de responsabilități a Comisiei. Revederi ale operării sistemelor se vor realiza periodic.

Secțiunea 6

1. Sistemele de management și control pentru măsuri vor prevedea un sistem de audit corespunzător.
2. Un sistem de audit va fi considerat corespunzător atunci când permite:
 - (a) reconcilierea sumelor certificate către Comisie cu înregistrările cheltuielilor individuale și documentele justificative deținute la diferite nivele administrative, de către agențiile de implementare și beneficiarii finali;
 - (b) verificarea alocării și transferului fondurilor Comunitare și naționale disponibile;
 - (c) verificarea corectitudinii informațiilor furnizate asupra executării măsurii în conformitate cu termenii Memorandumului de Finanțare prin care se oferă asistența și obiectivele stabilite măsurii.
3. O descriere indicativă a necesarului de informații pentru un sistem de audit corespunzător este dată în Anexa III.4.A.
4. Statul beneficiar se va convinge asupra următoarelor puncte:
 - (a) că există proceduri pentru a asigura că documentele care sunt relevante pentru aspecte specifice privind cheltuielile realizate, plățile făcute, lucrările

realizate și verificările acestora făcute în legătură cu măsura, și care sunt necesare pentru un sistem de audit corespunzător, sunt deținute în conformitate cu cerințele Secțiunii XII a Anexei II.1 și cu Anexa III.4 A;

- (b) că o înregistrare este menționată de organul care o deține și localizarea sa;
- (c) că documentele sunt disponibile pentru inspectarea de către persoanele sau organele care au în mod normal dreptul de a inspecta asemenea documente.

5. Persoanele și organele la care se face referire în paragraful 4(c) vor fi:

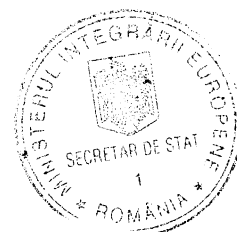
- (a) personalul Coordonatorului Național ISPA, Fondului Național, agențiilor de implementare și organelor delegate care operează solicitările de plată;
- (b) serviciile care auditează sistemele de management și control;
- (c) Responsabilul Național cu Autorizarea, în calitate de persoană responsabilă cu certificarea solicitărilor de plată intermediare și finale, conform Secțiunii III (8) a Anexei III.1 și persoana sau departamentul care emite declarațiile de încheiere a măsurilor, așa cum sunt atașate în Anexa III.4C,
- (d) Oficiali mandatați ai instituțiilor naționale de audit și ai Comunității.

Ei pot solicita să le fie furnizate extrase sau copii ale documentelor sau înregistrărilor contabile la care se face referire în paragraful 4.

Secțiunea 7

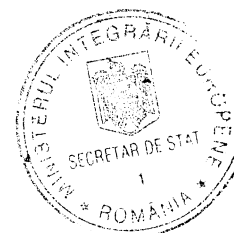
Fondul Național va ține un registru al sumelor recuperabile din plățile deja făcute în cadrul asistenței ISPA și va asigura ca sumele să fie recuperate fără nici o întârziere nejustificată. După recuperare, acesta va replăti sumele recuperate care fuseseră plătite neregular, împreună cu dobânda primită în contul plății întârziate, prin deducerea sumelor respective din următoarea declarație de cheltuială și cerere de plată către Comisie în legătură cu măsura respectivă. Dacă aceasta este insuficientă, Comisia poate solicita ca sumele în exces să îi fie înapoiate.

Fondul Național va transmite Comisiei anual, în anexă la cel de-al patrulea raport trimestrial asupra recuperărilor realizate conform Anexei III.5, o declarație asupra sumelor ce vor fi recuperate din măsura ISPA la acea dată, clasificate pe an al inițierii procedurilor de recuperare.

Secțiunea 8 Certificarea cheltuielilor

1. Certificatele și declarația cheltuielilor intermediare și finale la care se face referire în Anexa III.1, secțiunea III (6), al cincilea alineat și (8) vor fi emise în forma stabilită în Anexa III.4.B de către Responsabilul Național cu Autorizarea, care independent din punct de vedere funcțional de orice serviciu care aprobă solicitările.
2. Înainte de certificarea unei declarații de cheltuieli, Responsabilul Național cu Autorizarea se va convinge că următoarele condiții sunt îndeplinite:
 - (a) Cordonatorul Național ISPA, agențiile de implementare, organele delegate și beneficiarii finali au îndeplinit cerințele Secțiunilor III (3) și (6), VII ale Anexei III.1 și au respectat termenii Memorandumului de finanțare;
 - (b) Declarația de cheltuieli include numai cheltuielile:
 - (i) care au fost efectiv făcute în cadrul perioadei de eligibilitate stabilite în Memorandumul de Finanțare prin care se acordă asistența și care pot fi justificate prin facturi sau documente contabile cu valoare probativă echivalentă,
 - (ii) legate de lucrările care nu fuseseră încheiate la data când aplicația pentru asistență a fost depusă,
 - (iii) care sunt justificate prin progresele sau încheierea măsurii, în conformitate cu termenii Memorandumului de Finanțare prin care se acordă asistența și cu obiectivele atribuite măsurii.
3. Pentru ca eficiența sistemelor de control și auditul să poată fi luată întotdeauna în considerare înaintea ca o declarație de cheltuieli să fie prezentată Comisiei, statul beneficiar va asigura ca Fondul Național să fie ținut la curent cu procedurile urmate de Coordonatorul Național ISPA, Agențiile de implementare și organele delegate, pentru a:
 - (a) verifica autenticitatea cheltuielilor reclamate și executarea măsurii în conformitate cu termenii Memorandumului de finanțare și obiectivele atribuite măsurii;
 - (b) asigura conformitatea cu regulile aplicabile; și
 - (c) menține sistemul de audit.

Secțiunea 9 Verificarea selectivă

1. Statul beneficiar va organiza verificările asupra măsurilor pe o bază selectivă adecvată, cu scopul de a:
 - (a) verifica eficiența sistemelor de management și control existente;
 - (b) verifica în mod selectiv, pe baza unei analize de risc, declarațiile de cheltuieli făcute la diverse nivele implicate.
2. Verificările efectuate pe perioada derulării asistenței ISPA vor acoperi cel puțin 15% din totalul cheltuielilor eligibile realizate în cadrul măsurii aprobate în timpul acelei perioade. Acest procentaj poate fi redus proporțional cu cheltuielile realizate înainte de 1 ianuarie 2003. Verificările se vor baza pe un eșantion reprezentativ de tranzacții, ținând cont de cerințele paragrafului 3.

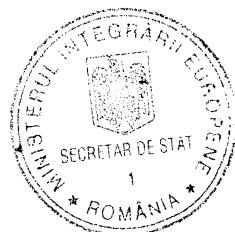
Statul beneficiar va încerca să extindă implementarea verificărilor chiar dincolo de perioada respectivă. Se va asigura o separare adecvată a sarcinilor între asemenea verificări și procedurile de implementare sau plată privind măsurile.

4. Selectarea eșantionului de tranzacții ce vor fi verificate va ține cont de:
 - (a) necesitatea de a verifica un ansamblu adecvat de măsuri, din punct de vedere al tipului și dimensiunii;
 - (b) orice factor de risc identificat cu ocazia verificărilor naționale sau Comunitare;
 - (c) necesitatea de a asigura că diferitele tipuri de organe implicate în managementul și implementarea măsurilor și cele două sectoare de activitate (transport și mediu) sunt verificate în mod corespunzător.

Secțiunea 10

În cadrul controalelor, statul beneficiar va încerca să verifice următoarele:

- (a) aplicarea practică și eficiența sistemelor de management și control;
- (b) executarea măsurii în conformitate cu Memorandumul de Finanțare prin care s-a acordat asistență și cu obiectivele stabilite măsurii;
- (c) pentru un număr adecvat de înregistrări contabile, conformitatea acelor înregistrări cu documentele justificative deținute de agențiile de implementare, organele delegate și beneficiarii finali;
- (d) prezența unui sistem de audit corespunzător;

- (e) pentru un număr adecvat de tipuri de cheltuieli, că natura și calendarul cheltuielilor relevante sunt în conformitate cu prevederile Comunitare și corespund specificațiilor aprobate ale măsurii și lucrărilor executate în realitate;
- (f) cofinanțarea națională corespunzătoare a fost într-adevăr disponibilizată;
- (g) că măsurile cofinanțate au fost implementate în conformitate cu regulile și politicile Comunității, conform Articolului 5 al Memorandumului de finanțare.

Secțiunea 11

Verificările vor stabili dacă problemele întâmpinate au un caracter sistemic, ridicând un risc pentru alte sau toate măsurile operate de către aceleași agenții de implementare sau în statul beneficiar respectiv. De asemenea vor identifica cauzele unor asemenea situații, orice examinare suplimentară considerată necesară, corectivele și acțiunile preventive necesare.

Secțiunea 12

Fiecare stat beneficiar și Comisia se vor consulta cel puțin odată pe an în vederea coordonării programelor lor de control astfel încât să se maximizeze efectul util al resurselor de alocate controalelor la nivel național și comunitar. Aceste consultări vor aborda tehnicile de analiză a riscului ce trebuie aplicate și vor ține cont de controalele recente, rapoartele și comunicările autorităților naționale, Comisiei și Curții Europene de Conturi.

Secțiunea 13

În conformitate cu Secțiunea 12, statul beneficiar va informa Comisia până la 30 iunie a fiecărui an, și pentru prima dată până la 30 iunie 2002, asupra aplicării Secțiunilor 9 – 11 ale acestei Anexe pentru anul calendaristic precedent și, în plus, va furniza orice completare sau actualizare necesară a descrierii sistemelor de management și control, comunicate conform Secțiunii 5 (1).

Secțiunea 14

Declararea încheierii proiectelor

Persoana sau departamentul desemnat pentru a emite declarații de încheiere a măsurilor, conform Anexei III.4.C va avea o funcție independentă de Coordonatorul Național ISPA, Responsabilul Național cu Autorizarea, Fondul Național, agențiile de implementare, organele delegate și beneficiarii finali.

Acesta va conduce examinarea sa în conformitate cu standardele de auditare internațional acceptate. I se vor furniza de către Coordonatorul Național ISPA, Responsabilul Național cu Autorizarea, Fondul Național, agențiile de implementare,

organele delegate și beneficiarii finali toate informațiile solicitate și va avea acces la înregistrările și documentele justificative necesare pentru elaborarea declarației.

Secțiunea 15

Declarațiile vor fi fundamentate pe o examinare a sistemelor de management și control, pe rezultatele verificărilor deja făcute și, unde este necesar, pe o verificare selectivă suplimentară a tranzacțiilor și a raportului final elaborat conform Secțiunii V a Anexei III.1. Persoana sau departamentul ce emite declarația va face toate investigațiile necesare pentru a obține o asigurare rezonabilă că declarația certificată a cheltuielilor este corectă, că tranzacțiile sunt legale și reale și că măsura a fost realizată în conformitate cu termenii Memorandumului de Finanțare și cu obiectivele atribuite măsurii.

Declarațiile vor fi elaborate pe baza modelului indicativ din Anexa III.4.C și vor fi însoțite de un raport care va include toate informațiile relevante pentru justificarea declarației, inclusiv un rezumat al rezultatelor tuturor verificărilor realizate de organele naționale și Comunitare la care declarantul a avut acces.

Secțiunea 16

Dacă prezența unor lipsuri majore în ceea ce privește managementul și controlul, sau frecvența ridicată a iregularităților descoperite, sau îndoieli privind implementarea adecvată a măsurii nu permit o asigurare generală pozitivă în ceea ce privește validitatea cererii finale de plată și a certificatului final de cheltuieli, declarația se va referi la aceste circumstanțe și va estima amploarea problemei și impactul financiar al acesteia.

Într-un asemenea caz, Comisia poate cere verificare suplimentară în vederea identificării și corectării iregularităților într-un interval specificat de timp.

Secțiunea 17

Informațiile contabile ce trebuie deținute și comunicate Comisiei la cerere

1. Înregistrările contabile asupra măsurilor la care se face referire în Anexa III.4.A vor trebui ținute, pe cât este posibil, în format electronic. Asemenea înregistrări vor fi făcute disponibile Comisiei la cerere în scopul verificării documentelor și verificărilor la fața locului, fără a aduce prejudicii cererii de a furniza rapoarte de progres conform Secțiunii X a Anexei III.1.
2. La cererea scrisă a Comisiei, statul beneficiar va transmite acesteia înregistrările la care se face referire în paragraful 1, într-un interval de 10 zile lucrătoare de primirea cererii. O perioadă diferită poate fi agreată între Comisie și statul beneficiar, în special în cazul în care înregistrările nu sunt disponibile în format electronic.
3. Comisia va asigura ca informațiile înaintate de statul beneficiar sau colectate în cursul inspecțiilor la fața locului rămân confidențiale și în siguranță.

4. Cu respectarea legilor naționale, oficialii Comisiei vor avea acces la toate documentele pregătite în vederea sau în cursul controalelor desfășurate conform acestei Anexe și la datele deținute, inclusiv cele din sistemele computerizate.

Secțiunea 18 Corecții finale

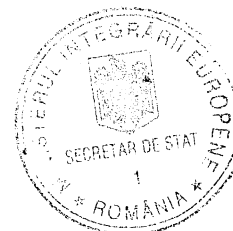
1. Dacă, după finalizarea verificărilor necesare, Comisia ajunge la concluzia că:
- (a) implementarea unei măsuri nu justifică o parte sau întreaga asistență acordată, incluzând eșecul îndeplinirii uneia din condițiile din Memorandumul de finanțare prin care se acordă asistență și, în special, orice schimbare semnificativă afectând natura sau condițiile de implementare a măsurii pentru care aprobarea Comisiei nu a fost cerută, sau
 - (b) există o iregularitate cu privire la asistența ISPA și că statul beneficiar nu a luat nici măsurile corective necesare,

Comisia va suspenda asistența în ceea ce privește măsura respectivă și declarând motivele, solicită statului beneficiar să expună comentariile sale, într-o perioadă specificată de timp.

Dacă statul beneficiar obiectează în ceea ce privește observațiile făcute de Comisie, statul beneficiar va fi invitat la o audiere de către Comisie, în care ambele părți vor face eforturi pentru a ajunge la un acord în privința observațiilor și concluziilor finale.

2. La sfârșitul perioadei stabilite de către Comisie, aceasta, cu respectarea procedurilor existente și dacă nu se ajunge la un acord în termen de trei luni, luând în considerație orice comentariu făcut de statul beneficiar, va decide:
- (a) să reducă plata în avans la care se face referire în Secțiunea III(2) a Anexei III.1, sau
 - (b) să opereze corecțiile financiare cerute. Aceasta va însemna anularea întregii sau unei părți din asistența acordată pentru măsură.

Aceste decizii vor respecta principiul proporționalității. Comisia, atunci când decide asupra sumei ce face obiectul corecției, va ține cont de tipul iregularității sau schimbării și de amploarea impactului financiar potențial a oricărei deficiențe ale sistemelor de management și control. Orice reducere sau anulare va duce la recuperarea sumelor plătite.

3. Orice sumă primită nejustificat și care trebuie recuperată va fi plătită Comisiei. Dobânda asupra contului cu sumele rambursate cu întârziere va fi atribuită în conformitate cu regulile stabilite în Secțiunea 21.

Secțiunea 19

1. Totalul corecțiilor financiare efectuate de Comisie în conformitate cu prevederile Secțiunii 18 (2) pentru iregularități individuale sau sistematice vor fi evaluate oriunde este posibil și practic pe baza dosarelor individuale și va fi egal cu totalul cheltuielilor atribuite greșit ISPA, ținându-se cont de principiul proporționalității.
2. Când nu este posibil sau practic să se cuantifice totalul exact cheltuielilor incorecte, sau când ar fi disproporționat să se anuleze în întregime cheltuielile respective și Comisia își bazează corecțiile financiare pe o extrapolare sau o rată fixă, va proceda după cum urmează
 - (a) în cazul extrapolării, va folosi un eșantion reprezentativ de tranzacții asemănătoare;
 - (b) în cazul ratei fixe, va evalua importanța încălcării regulilor și amploarea și implicațiile financiare ale deficiențelor sistemului de management și control care au condus la iregularitățile stabilite.
3. Acolo unde Comisia își fundamentează poziția pe datele stabilite de auditori, alții decât cei ai propriilor servicii, aceasta își va elabora propriile concluzii privind consecințele financiare, după examinarea măsurilor luate de statul beneficiar respectiv, conform Secțiunii VII a Anexei III.1, Secțiunilor 18 (1) și (2) ale acestei Anexa, a rapoartelor transmise conform Anexei III.5 și a răspunsurilor statului beneficiar.

Secțiunea 20

1. Perioada de timp în care statul beneficiar respectiv poate răspunde la o cerere conform Secțiunii 18 (1), poate înainta comentariile sale și, unde este cazul, poate face corecții, va fi de două luni, cu excepția cazurilor pe deplin justificate în care o perioadă mai lungă poate fi agreată de Comisie.
2. Acolo unde Comisia propune corecții financiare pe baza extrapolării sau a unei rate fixe, statului beneficiar i se va oferi oportunitatea de a demonstra, prin intermediul unei examinări a dosarelor respective, că amploarea reală a iregularităților a fost mai mică decât aceea evaluată de Comisie. În acord cu Comisia, statul beneficiar poate limita aria examinării la o proporție adecvată sau un eșantion de dosare.

Cu excepția cazurilor pe deplin justificate, timpul alocat pentru această examinare nu va depăși o perioadă suplimentară de două luni, după cele două luni la care se

face referire în paragraful 1. Rezultatele unei asemenea examinări vor fi analizate în maniera specificată în al doilea subparagraf a Secțiunii 18 (1). Comisia va lua în considerație orice dovadă înaintată de statul beneficiar în perioada de timp stabilită.

3. Oricând statul beneficiar obiectează față de observațiile făcute de Comisie și are loc o audiere conform subparagrafului al doilea al Secțiunii 18 (1), perioada de trei luni în care Comisia poate lua o decizie va începe să curgă de la data audierii.

Secțiunea 21

1. Orice rambursare ce trebuie făcută către Comisie, conform Secțiunii 18.3, va fi efectuată înaintea datei indicate în cererea transmisă Responsabilului Național cu Autorizarea. Această dată va fi ultima zi a celei de-a doua luni de la data transmiterii cererii de rambursare.
2. Orice întârziere în efectuarea rambursării va da naștere la dobândă asupra contului de plată cu întârziere, începând cu data la care se face referire în paragraful 1 și sfârșind cu data plății efective. Rata dobânzii va fi cu 1,5% mai mare decât rata aplicată de Banca Centrală Europeană în operațiile sale de refinanțare în prima zi lucrătoare a lunii în care data respectivă cade.
3. O corecție financiară conform Secțiunii 18 (2) nu va aduce prejudicii obligației statului beneficiar de a urmări recuperarea conform Secțiunii VII din Anexa III.1.
4. Atunci când trebuie recuperate sume ca urmare a corecțiilor financiare, serviciul sau organul competent va iniția procedurile de recuperare și va notifica aceasta Coordonatorului Național ISPA, Fondului Național și agențiilor de implementare.

Secțiunea 22

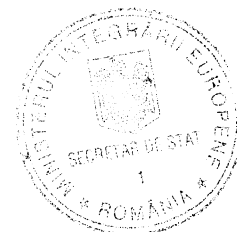
Nimic din această Anexă nu va împiedica statul beneficiar să aplice reguli mai stricte decât cele stabilite aici.

DESCRIEREA SUCCINTĂ A CERINTELOR REFERITOARE LA INFORMAȚIILE NECESARE PENTRU UN SISTEM DE AUDIT CORESPUNZĂTOR

Un sistem de audit corespunzător, descris în Secțiunea 6 (2), este îndeplinit, pentru o măsură dată, inclusiv proiecte individuale în cadrul grupurilor de proiecte, atunci când:

1. Evidențele contabile ținute la nivelul de management corespunzător furnizează informații detaliate despre cheltuielile reale făcute în cadrul măsurii cofinanțate de către agenția de implementare, inclusiv atunci când aceasta din urmă nu este destinatarul final al finanțării, organele și firmele implicate în implementarea măsurii, fie că sunt concesionari, delegați sau alt tip. Înregistrările contabile arată data în care au fost create, valoarea fiecărui articol de cheltuială, natura documentelor justificative și data și metoda de plată. Documentarul justificativ necesar (de ex. Facturile) sunt atașate.
2. În cazul cheltuielilor legate doar parțial de măsura cofinanțată, este demonstrată corectitudinea cheltuielilor între măsura cofinanțată și restul operațiunilor. Aceeași regulă se aplică tipurilor de cheltuieli care sunt considerate eligibile numai în cadrul unor anumite limite sau în raport cu alte costuri.
3. Specificațiile tehnice și planul financiar al măsurii, rapoartele de progres, documentele privind licitațiile și procedurile de contractare, și rapoartele inspecțiilor asupra executării măsurii în conformitate cu Secțiunea 4, sunt păstrate disponibile la nivelul de management adecvat.
4. Pentru declararea cheltuielilor reale făcute în cadrul măsurii către Fondul Național, informațiile menționate în paragraful 1 sunt adunate într-o declarație de cheltuieli detaliată pe categorii. Declarațiile detaliate ale cheltuielilor constituie documente justificative pentru înregistrările contabile ale Fondului Național și reprezintă baza pentru pregătirea declarațiilor de cheltuieli către Comisie.
5. În cazul în care există unul sau mai multe organe delegate la un nivel intermediar între agenția de implementare sau organele sau firmele implicate în implementarea măsurii și Fondul Național, fiecare organ delegat solicită declarații detaliate de cheltuieli, pentru a-și asuma responsabilitate, de la organul de la nivelul inferior, ca documente justificative pentru propriile înregistrări contabile, din care transmite cel puțin un rezumat al cheltuielilor făcute în cadrul măsurii către organul de la nivelul superior.

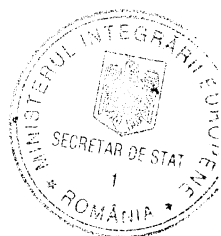

6. În cazul transferurilor computerizate de date, toate autoritățile și organele implicate vor obține suficiente informații de la nivelul inferior pentru a își justifica propriile înregistrări contabile și sumele raportate la nivel superior, asigurând în acest fel un sistem de audit corespunzător a rezumatelor sumelor raportate Comisiei pentru fiecare cheltuială și pentru documentele justificative la nivelul agenției de implementare și ale celorlalte organe și firme implicate în implementarea măsurii.

10
11
12
13
14

15
16
17
18
19

20
21
22
23
24

CERTIFICAT INTERMEDIAR/FINAL ȘI DECLARAȚIE DE CHELTUIELI ȘI CERERE DE PLATĂ

COMISIA EUROPEANĂ
ISPA

Certificat intermediar/final și declarație de cheltuieli și cerere de plată
(de transmis la Unitateaa DG REGIO pe canale oficiale)

Numele măsurii:

.....
Memorandum de Finanțare nr.....din.....
Referința Comisiei (CCI Nr.).....

CERTIFICAT

Subsemnatul, reprezentând
Fondul Național desemnat de⁵
.....,
certific că toate cheltuielile eligibile incluse în declarația atașată, reprezentând contribuții
ale ISPA și ale finanțării naționale, au fost plătite în conformitate cu progresele măsurii

după⁶:

--	--	--

 în valoare de

	EUR
--	-----

(suma exactă până la două zecimale)

Declarația de cheltuieli atașată, detaliată pe categorii de cheltuieli, și pe măsură în cazul unui grup de proiecte, acoperă cheltuieli până la

		20....
--	--	--------

și este parte integrală a acestui certificat, la fel ca raportul însoțitor asupra progreselor măsurii comparat cu planurile/raportul final.

⁵ Indicați instrumentul administrativ de desemnare în conformitate cu Secțiunea III (8) și (9) din Anexa III.1, cu referințe adecvate și dată.

⁶ Data de începere a eligibilității cheltuielilor conform Memorandumului de Finanțare

De asemenea, certific că măsura face progrese satisfăcătoare spre finalizare/a fost încheiată în conformitate cu obiectivele și că informațiile date în raportul de progres/raportul final sunt corecte.

Certific, în plus, că măsura este în curs de implementare/a fost implementată în conformitate cu termenii Memorandumului de Finanțare, în special în ce privește:

- (1) conformitatea cu reglementările privind protecția mediului, transporturile (inclusiv rețelele trans-europene), concurența, și acordarea contractelor publice (Ghidul practic pentru PHARE, ISPA și Sapard);
- (2) aplicarea procedurilor de management și control la măsură, în special pentru verificarea realității cheltuielilor reclamate și execuția adecvată a măsurii în conformitate cu Secțiunea 4 și de a preveni, descoperi și corecta iregularitățile, urmări fraudele și recupera sumele plătite nejustificat (Anexa III.5).

În conformitate cu Secțiunea XII a Anexei III.1, documentele justificative sunt și vor continua să fie disponibile pentru o perioadă de minimum 5 ani de la plata finală de către Comisie.

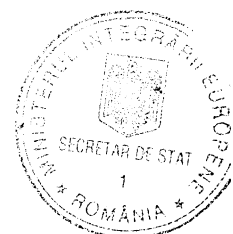
Certific că:

- (1) declarația de cheltuieli este corectă și rezultatele din sistemele contabile bazate pe documente justificative verificabile;
- (2) declarația de cheltuieli și cererea de plată iau în considerare orice recuperare făcută și dobânda primită pentru acestea;
- (3) detaliile privind tranzacțiile realizate sunt înregistrate, acolo unde este posibil, pe format electronic și sunt disponibile la cererea departamentelor responsabile ale Comisiei.

Data

--	--	--

Numele cu majuscule,
stampila și semnătura autorității competente

Declarație de cheltuieli făcute în cadrul măsurii⁷

Document Nr. (CCI cod)

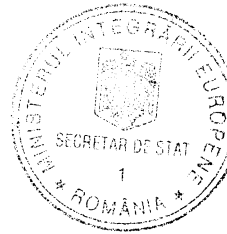
Denumirea măsurii

Data

Categoria de cheltuieli	Total cheltuieli făcute la data (între.... ⁸ și....)	Cheltuielile certificate în prezenta declarație	Total cheltuieli planificate (buget inițial)	Cheltuielile făcute la această dată, ca procent din bugetul inițial (%)	Cheltuieli estimative necesare pentru încheierea măsurii
1. Planificare					
2. Studii de fezabilitate, proiect					
3. Pregătirea șantierului					
4. Clădiri și construcție					
5. Echipament					
6. Asistență tehnică, documentelor de licitație					
7. Altele					
TOTAL					

⁷ Pentru decizii asupra unor grupuri de proiecte, cheltuielile trebuie împărțite pe proiecte, cu excepția cazurilor când cheltuielile sunt comune grupului, cum este cazul asistenței tehnice și publicității

⁸ Data de încetare a eligibilității cheltuielilor (semnarea Memorandumului de Finanțare de către Comisie)

Anexa la declarația de cheltuieli: recuperări efectuate de la ultima declarație de cheltuieli certificată și inclusă în prezenta declarație de cheltuieli

<i>Suma ordonată a fi recuperată</i>	
<i>Debitor</i>	
<i>Data de emitere a ordinului de recuperare</i>	
<i>Autoritatea care a emis ordinul de recuperare</i>	
<i>Data recuperării</i>	
<i>Suma recuperată</i>	

APLICAȚIE PENTRU PLATA INTERMEDIARĂ/FINALĂ

Numele măsurii:

Referința Comisiei (CCI Nr)

Urmare a Anexei III.1, subsemnatul (numele cu majuscule, ștampila, poziția și semnătura autorității competente), solicită plata sumei de EUR.....ca plată intermediară / finală⁹. Această aplicație îndeplinește condițiile de admisibilitate deoarece:

Ștergeți dacă este cazul

(a) raportul asupra progreselor măsurii în ceea ce privește indicatorii fizici și financiari și care demonstrează conformitatea sa cu decizia de acordare a asistenței, incluzând condițiile specifice stabilite	- Este inclusă
(b) ultimul raport de progres/raportul final asupra implementării solicitat conform Secțiunilor V și X ale Anexei III.1, inclusiv în cel de-al doilea caz detalii privind conformitatea cu Ghidul Practic pentru PHARE, ISPA și SAPARD	- a fost transmis - este inclus
(c) observații și recomandări făcute de autoritățile de audit naționale și/sau Comunitare, în special corectarea iregularităților bănuite sau dovedite	- s-a acționat conform - nu s-au făcut observații sau recomandări
(d) principalele probleme de ordin tehnic, financiar și juridic apărute și măsuri pentru corectarea lor	- sunt indicate - nici una observată
(e) analiza oricărei abateri de la planul financiar inițial	- a fost transmisă - este inclusă
(f) măsuri de publicitate luate în legătură cu măsura	- sunt indicate
(g) nici una din cheltuielile certificate nu a fost suspendată conform Secțiunii VIII (3) a Anexei III.1	

Plata trebuie făcută către:

Beneficiar:	
Banca:	
Cont nr.	
Titularul contului (dacă este diferit de beneficiar)	

Data

		20.....
--	--	---------

Nume cu majuscule, ștampilă, poziția și
semnătura autorității competente

⁹ ștergeți dacă este cazul

MODEL INDICATIV AL DECLARAȚIEI LA ÎNCHEIEREA MĂSURII¹⁰
(Secțiunea 14)

Către Comisia Europeană, Directoratul General pentru Politică Regională

INTRODUCERE

1. Subsemnatul,(se specifică numele, funcția și serviciul), am examinat declarația finală de plată pentru (numele și numărul de referință CCI a măsurii asistate prin ISPA) și cererea către Comisie pentru plata finală a sumelor provenite din ajutorul Comunității.

SCOPUL CONTROLULUI

2. Am condus examinarea în conformitate cu prevederile Secțiunilor 14, 15 și 16 ale Anexei III.4. Am planificat și executat examinarea în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că declarația finală de cheltuieli și solicitarea de plată a sumelor provenite din ajutorul Comunității și raportul final nu conțin declarații false, în special în ce privește executarea măsurii¹¹ în conformitate cu termenii și condițiile deciziei și obiectivele atribuite acesteia. Procedura urmată și informațiile folosite la examinare, inclusiv concluziile verificărilor efectuate în anii precedenți, se găsesc în rezumat în raportul atașat.

OBSERVAȚII

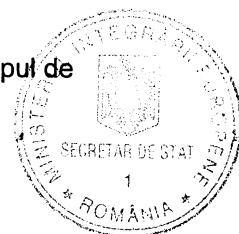
3. Scopul examinării de control a fost îngădit de următoarele:

- (a)
- (b)
- (c) , etc.

(Indicați orice obstacol cu care v-ați confruntat în timpul examinării, de exemplu probleme sistemice, slăbiciuni de management, lipsa unui sistem de audit, lipsa documentației justificative, cazurile aflate în proceduri legale, etc.; estimați suma cheltuielilor afectate de aceste obstacole și asistența Comunitară corespunzătoare acestora).

¹⁰ în cazul grupurilor de proiecte care sunt subiect al unei singure decizii, declarația acoperă grupul de proiecte

¹¹ inclusiv proiectele individuale dintr-un grup de proiecte

4. Examinarea, împreună cu concluziile altor controale naționale sau din partea Comunității la care am avut acces, au dezvăluit o frecvență mică/ridică (se va indica corespunzător; dacă este ridicată se va explica) a erorilor/neregulilor. Erorile/neregulile au fost rezolvate satisfăcător de către autoritățile responsabile și nu par să afecteze suma ajutorului plătit de către Comunitate, cu următoarele excepții:

- (a)
- (b)
- (c) , etc.

(Indicați erorile/neregulile care nu au fost rezolvate corespunzător, și pentru fiecare caz, posibilul caracter sistemic al acestora și amploarea problemelor și mărimea sumelor de ajutor comunitar care par să fie afectate de acestea).

CONCLUZII

Fie,

Dacă nu au existat impedimente la examinare, frecvența erorilor depistate este redusă și toate problemele au fost rezolvate satisfăcător:

5.(a) În lumina examinării și a concluziilor altor verificări naționale sau Comunitare la care am avut acces, opinia mea este că declarația finală de cheltuieli și raportul final prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute și lucrările realizate, în concordanță cu Memorandumul de Finanțare privind măsura și obiectivele sale, și că solicitarea făcută Comisiei pentru plata finală a asistenței Comunitare pare să fie validă.

Sau

Dacă au fost întâmpinate unele dificultăți în timpul examinării dar frecvența erorilor nu este ridicată, sau dacă există probleme care nu au fost rezolvate satisfăcător:

5(b) Cu excepția problemelor la care s-a făcut referire la punctul 3 de mai sus (și) a erorilor/neregulilor la care s-a făcut referire la punctul 4 care par a nu fi fost rezolvate satisfăcător și la care s-a făcut referire la punctul 4, este opinia mea, bazată pe examinarea și pe concluziile altor verificări naționale sau din partea Comunității la care am avut acces, că declarația finală de cheltuieli și raportul final prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute și lucrările realizate în concordanță cu Memorandumul de Finanțare privind măsura și obiectivele sale, și solicitarea făcută Comisiei pentru plata finală a asistenței din partea Comunității pare să fie validă.

Sau

Dacă obstacole majore au fost întâmpinate în timpul examinării sau frecvența erorilor depistate este ridicată, chiar dacă erorile/neregulile au fost rezolvate satisfăcător:

- 5(c) Din cauza problemelor la care am făcut referire la punctul 3 (și) dată fiind frecvența ridicată a erorilor arătate la punctul 4, nu sunt în poziția de a exprima o opinie asupra declarației finale de cheltuieli, raportului final și a solicitării făcută Comisiei pentru plata finală a asistenței din partea Comunității.

Data, semnătura

ÎNȚELEGERE CU PRIVIRE LA NEREGULI, RECUPERAREA SUMELOR PRIMITE GREȘIT PRIN ISPA ȘI VERIFICĂRILE PE LOC

Secțiunea 1

Această înțelegere nu trebuie să afecteze aplicarea în țara beneficiară a regulilor referitoare la procedurile penale sau cooperarea judiciară între țările beneficiare sau între Comisie și țările beneficiare cu privire la problemele penale.

Secțiunea 2

- (1) Țările beneficiare trebuie să comunice Comisiei în 3 luni de la data intrării în vigoare a Memorandumului de finanțare:
 - prevederile stabilite de lege, reglementările sau acțiunile administrative pentru aplicanții măsurilor asistate prin ISPA;
 - lista autorităților și organismelor responsabile cu aplicarea Măsurii, principalele prevederi referitoare la rolul și funcționarea acestor autorități și organisme și la procedurile pentru aplicarea cărora sunt responsabile.
- (2) Țările beneficiare trebuie să comunice imediat Comisiei orice amendamente la informațiile furnizate prin îndeplinirea paragrafului 1.
- (3) Comisia trebuie să studieze comunicările făcute de către țările beneficiare și trebuie să le informeze asupra concluziilor pe care intenționează să le tragă din acest moment. Trebuie să rămână în contact cu acestea cât este necesar pentru îndeplinirea prevederilor acestei Secțiuni.

Secțiunea 3

“Neregulă” înseamnă orice încălcare a prevederilor Memorandumului de finanțare rezultând dintr-o acțiune sau omisiune a unui operator economic, care are, sau a avut ca efect prejudicierea bugetului general al Comunității și/sau a legilor naționale relevante sau o grupă de cheltuială nejustificată.

Secțiunea 4

(1) În timpul celor 2 luni după sfârșitul fiecărui trimestru, țările beneficiare trebuie să raporteze Comisiei, Oficiului European anti-fraudă, orice nereguli care au fost subiectul inițierii unor investigații administrative sau judiciare.

Pentru aceasta trebuie, pe cât posibil, să dea detalii privind:

- detalii privind Măsura asistată prin ISPA;
- prevederile care au fost încălcate, natura și suma cheltuielilor; în cazurile în care nu s-a efectuat nici o plată, sumele care ar fi fost greșit plătite dacă nu s-ar fi descoperit neregulile, cu excepția cazurilor când eroarea sau neglijența este descoperită înaintea plății și nu conduce la pedepse administrative sau judiciare;
- suma totală și distribuția acesteia între diferitele surse de finanțare;
- perioada în care, sau momentul în care, neregula a fost comisă;
- practicile folosite pentru comiterea neregulii;
- felul în care a fost descoperită neregula;
- autoritățile naționale sau organismele care au întocmit raportul oficial cu privire la nereguli;
- consecințele financiare, suspendarea, dacă este cazul, a plăților și posibilitățile de recuperare;
- data și sursa primei informații care a dus la suspiciunea că se comite o neregulă, data la care a fost întocmit raportul oficial privind neregula, și unde este cazul, țara beneficiară și terțele țări implicate;
- identitatea oricăror persoane fizice sau juridice implicate, exceptând cazurile în care asemenea informații nu au relevanță în combaterea neregulilor din cauza caracterului neregulilor în cauză.

(2) Unde unele din informațiile menționate la paragraful 1, și în particular cele care privesc practicile folosite în comiterea neregulilor și maniera în care acestea au fost descoperite nu sunt disponibile, țările beneficiare trebuie, pe cât posibil, să furnizeze informațiile lipsă când înaintează Comisiei următoarele raporte trimestriale privind neregulile.

(3) Dacă reglementările naționale prevăd confidențialitatea investigațiilor, comunicarea informațiilor trebuie să fie subiectul unei autorizări din partea unei instanțe judecătorești competente.

Secțiunea 5

Fiecare țară beneficiară trebuie să raporteze Comisiei și, unde este necesar, statelor membre implicate, orice nereguli descoperite sau presupuse a fi existat, atunci când este de temut că:

- Acestea pot avea foarte rapid repercusiuni în afara teritoriului său și/sau
- Arată că un nou mal-practice a fost implicat (folosit)

Secțiunea 6

În timpul celor 2 luni după sfârșitul fiecărui trimestru, țările beneficiare trebuie să informeze Comisia, cu referire la orice alt raport anterior întocmit sub Secțiunea 4, despre procedurile instituite ca urmare a neregulilor notificate anterior și a schimbărilor importante care rezultă din aceasta, incluzând:

- sumele care au fost sau se așteaptă a fi recuperate;
- măsurile interimare luate de țara beneficiară pentru asigurarea recuperării sumelor plătite greșit;
- procedurile judiciare sau administrative instituite în vederea recuperării sumelor greșit plătite și pentru impunerea sancțiunilor;
- motivele în cazul suspendării procedurilor de recuperare; pe cât posibil, Comisia trebuie notificată înainte de luarea deciziei;
- orice suspendări a acuzărilor judiciare.

Țările beneficiare trebuie să notifice Comisiei asupra deciziilor administrative sau judiciare sau asupra principalelor motive privind suspendarea acestor proceduri.

Secțiunea 7

Dacă nu există nereguli de raportat în perioada de referință, țările beneficiare trebuie să informeze Comisia despre acest lucru în aceeași limită de timp stabilită în Secțiunea 4 (1).

Secțiunea 8

Atunci când autoritățile competente din țara beneficiară decid, la cererea expresă a Comisiei, să inițieze sau să continue procedurile legale în vederea recuperării sumelor greșit plătite, Comisia poate să decidă să ramburseze țării beneficiare, total sau parțial, costurile legale și costurile care decurg direct din procedurile legale, la prezentarea probelor documentare, chiar dacă procedurile nu au avut succes.

Secțiunea 9

- 1) Comisia trebuie să păstreze contacte corespunzătoare cu țara beneficiară în scopul suplimentării informațiilor furnizate despre neregulile la care se face referire în

Secțiunea 4, la procedurile menționate în Secțiunea 6 și, în particular, la posibilitatea de recuperare.

- 2) Independent de contactele menționate în paragraful 1, Comisia trebuie să informeze țările beneficiare atunci când natura neregulii este de asemenea manieră încât sugerează că practici similare sau identice pot apărea în alte țări beneficiare.
- 3) Comisia trebuie să organizeze pentru reprezentanții țărilor beneficiare întâlniri de informare la nivelul Comunității, pentru a examina împreună cu aceștia informațiile obținute conform Secțiunilor 4, 5 și 6, și paragrafului 1 din această Secțiune, în special cu privire la învățămintele care trebuie trase în viitor referitoare la nereguli, la măsurile de prevenire și la procedurile legale.
- 4) La cererea unei țări beneficiare sau a Comisiei, țările beneficiare și Comisia trebuie să se consulte în scopul eliminării oricărei fisuri care prejudiciază interesele Comisiei, care devine evidentă în timpul îndeplinirii prevederilor în vigoare.

Secțiunea 10

Comisia trebuie să informeze cu regularitate țările beneficiare, în cadrul convenției de prevenire a fraudelor, despre ordinul de mărime al fondurilor implicate în neregulile care au fost descoperite și despre categoriile de nereguli, împărțite pe tipuri și pe sume (valoric).

Secțiunea 11

- (1) Țările beneficiare și Comisia trebuie să ia toate precauțiile necesare pentru a se asigura că informațiile pe care le schimbă rămân confidențiale.
- (2) Informațiile la care se face referire în această Înțelegere nu pot fi trimise în particular altor persoane decât celor din țările beneficiare sau din cadrul instituțiilor Comunitare care au, conform atribuțiilor lor, acces la acestea, decât dacă țările beneficiare care le furnizează au specificat în mod expres aceasta.
- (3) Numele persoanelor fizice sau juridice pot fi dezvăluite altor țări beneficiare sau instituții Comunitare numai dacă aceasta este necesară pentru prevenirea sau pedepsirea unei nereguli sau pentru a stabili dacă o presupusă neregulă a avut loc.
- (4) Informațiile comunicate sau obținute în orice mod, potrivit acestei Înțelegeri, vor fi supuse confidențialității profesionale și vor fi protejate în același mod în care informații similare sunt protejate de legislația națională a țărilor beneficiare care le primesc și de către prevederile corespondente aplicabile instituțiilor Comunității.

În plus, aceste informații nu pot fi folosite în alt scop decât cel prevăzut în prezenta Înțelegere, decât dacă autoritățile care le-au furnizat și-au dat acordul expres, și cu

condiția ca prevederile în vigoare în țările beneficiare în care se găsește autoritatea receptoare să nu interzică asemenea comunicare sau folosire.

- (5) Paragrafele de la 1 la 4 nu împiedică folosirea, în orice acțiune legală sau procedură instituită ulterior pentru neconcordanța cu regulile Comunității în domeniul ajutoarelor de preaderare, a informațiilor obținute conform acestei Înțelegeri. Autoritatea competentă din țările beneficiare care a furnizat aceste informații trebuie informată dinainte de asemenea folosire.
- (6) Când o țară beneficiară notifică Comisia că o persoană fizică sau juridică, al cărui nume a fost comunicat Comisiei conform prezentei Înțelegeri, în urma anchetei ulterioare, se dovedește a nu fi fost implicată în nici o neregulă, Comisia trebuie în continuare să informeze pe toți aceia cărora le-a dezvăluit numele, conform prezentei Înțelegeri, asupra aceluși fapt. Aceste asemenea persoane nu trebuie, după aceea, să mai fie tratate, în virtutea notificărilor anterioare, ca persoane implicate în neregula în vedere.

Secțiunea 12

Sumele recuperate trebuie distribuite între țările beneficiare și Comisie în conformitate cu ratele de cofinanțare, proporțional cu cheltuielile deja făcute de acestea.

Secțiunea 13

Verificările pe loc și inspecțiile efectuate pentru protejarea intereselor financiare ale Comunității împotriva neregulilor, așa cum sunt definite în Secțiunea 3, trebuie pregătite și conduse de către Comisie în strânsă cooperare cu autoritățile competente din țările beneficiare, care vor fi notificate în timp util despre obiectul și scopul verificărilor și inspecțiilor menționate în această Anexă, astfel încât autoritățile să poată acorda tot sprijinul necesar. În acest scop, oficialii țării beneficiare implicate pot participa la verificările și inspecțiile pe loc.

În plus, dacă țara beneficiară implicată dorește, verificările și inspecțiile pe loc pot fi efectuate împreună de către Comisie și autoritățile competente ale țării beneficiare.

Secțiunea 14

Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate de către Comisie asupra operatorilor economici, respectiv asupra persoanelor fizice sau juridice, sau asupra altor organisme naționale cărora le este atribuită putere legală, dacă există motive să se creadă că au fost comise neregularități.

Pentru a facilita efectuarea de către Comisie a acestor verificări și inspecții, operatorilor economici trebuie să le fie solicitată o garantare a accesului la premisele, terenul, mijloacele de transport sau alte domenii, folosite în scopuri de afaceri.

Când este strict necesar pentru a stabili unde și dacă neregulile există, Comisia poate efectua verificări și inspecții la alți operatori economici implicați, pentru a avea acces la informațiile pertinente deținute de acești operatori despre faptele care fac subiectul verificărilor și inspecțiilor pe loc.

Secțiunea 15

- (1) Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate în baza responsabilității și autorității Comisiei de către oficialii sau alți angajați ai acesteia, împuterniciți corespunzător în baza regulamentelor relevante ale Comisiei și numiți de aici înainte “inspectorii Comisiei”. Persoanele puse la dispoziția Comisiei de către țara beneficiară ca experți naționali secundanți, pot asista la aceste verificări și inspecții.

Inspectorii Comisiei își vor exercita puterea pe baza unei autorizații care le atestă identitatea și poziția, împreună cu un document care să indice subiectul și scopul verificării și inspecției pe loc.

Conform legii Comunitare aplicabile, este necesar ca ei să corespundă regulilor de procedură stabilite de legile țării beneficiare implicate.

- (2) Sub rezerva înțelegerii cu țara beneficiară, Comisia poate cere asistența oficialilor din țările beneficiare ca observatori și poate apela la alte organisme care activează sub responsabilitatea sa, să acorde asistență tehnică.

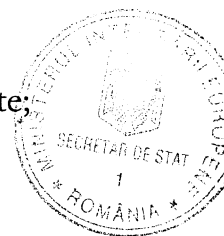
Comisia trebuie să se asigure că toți sus-menționații oficiali și organisme prezintă toate garanțiile cu privire la competența tehnică, independență și respectarea secretului profesional.

Secțiunea 16

- (1) Inspectorii Comisiei trebuie să aibă acces, în aceleași condiții cu inspectorii administrației naționale și în conformitate cu legislația națională, la toate informațiile și documentațiile despre operațiile implicate, care sunt necesare pentru desfășurarea corespunzătoare a inspecțiilor pe loc. Aceștia se pot folosi de toate facilitățile de inspecție ca și inspectorii administrației naționale și pot copia în particular documentele relevante.

Verificările și inspecțiile pe loc pot privi, în particular:

- registre și documente profesionale cum ar fi facturi, liste de termene și condiții, scăpări de plată, declarații ale materialelor folosite și ale muncii efectuate, documente bancare păstrate de operatorii economici, date computerizate;
- sistemele și metodele de producție, ambalare și expediere;
- verificări fizice privind natura și cantitatea bunurilor sau operațiilor finalizate;

- prelevarea și verificarea de mostre;
 - progresul lucrărilor și investițiilor pentru care s-a acordat finanțarea și utilizarea investițiilor finalizate;
 - documente contabile și bugetare;
 - implementarea tehnică și financiară a proiectelor subsidiare.
- (2) Unde este cazul, este în sarcina țării beneficiare, la cererea Comisiei, să ia toate măsurile de precauție corespunzătoare, în conformitate cu legislația națională, în special pentru protejarea probelor.

Secțiunea 17

- (1) Informațiile comunicate sau obținute în orice fel, conform prevederilor acestei Anexa, sunt acoperite de secretul profesional și sunt protejate în același mod în care informațiile similare sunt protejate de către legislația națională a țării beneficiare care le primește și de către prevederile corespondente aplicabile instituțiilor Comunitare.

Asemenea informații nu pot fi comunicate altor persoane în afara celor din instituțiile Comunității sau din țările beneficiare a căror funcție necesită cunoașterea lor și nici nu pot fi folosite de către instituțiile Comunității în alte scopuri decât cele de asigurarea unei protecții eficiente a intereselor financiare ale Comunității în toate țările beneficiare. Când o țară beneficiară intenționează să folosească în alte scopuri informațiile obținute de oficialii care participă sub autoritatea sa ca observatori la verificările și inspecțiile pe loc, trebuie să ceară aprobarea țării beneficiare de unde informația respectivă a fost obținută.

- (2) Comisia trebuie să raporteze în cel mai scurt timp posibil, către autoritățile competente ale țării pe teritoriul căreia au fost efectuate verificările și inspecțiile pe loc, despre orice fapt sau suspiciune legată de o neregulă pe care a aflat-o în cursul verificării sau inspecției pe loc. În orice moment, Comisiei i se va putea cere să informeze mai sus-menționata autoritate despre rezultatele unor asemenea verificări și inspecții.
- (3) Inspectorii Comisiei trebuie să se asigure că la întocmirea rapoartelor lor se ține seama de cerințele procedurale specificate în legislația națională a țării beneficiare implicate. Documentele materiale și probatoare specificate în Anexa 16 trebuie anexate la rapoartele menționate. Rapoartele astfel întocmite trebuie să fie folosite ca probe (admisibile) în procedurile administrative sau juridice ale țării beneficiare în care folosirea lor se dovedește necesară, în același mod și în aceleași condiții ca și rapoartele întocmite de inspectorii administrației naționale. Acestea trebuie să fie subiectul aceluiași reguli de evaluare ca acelea aplicabile rapoartelor administrative întocmite de inspectorii administrației naționale și vor avea aceeași valoare ca acestea. Când o inspecție este desfășurată împreună, inspectorii naționali care au luat parte la operație vor fi rugați să contrasemneze raportul întocmit de către inspectorii Comisiei.

Secțiunea 18

Când operatorii economici la care se face referire în Secțiunea 14, se opun unei verificări sau inspecții pe loc, țara beneficiară implicată, acționând în conformitate cu regulile naționale, trebuie să acorde inspectorilor Comisiei sprijinul necesar pentru a le permite acestora să își îndeplinească sarcinile de verificare sau inspecție pe loc. Este de datoria țării beneficiare să ia toate măsurile necesare în conformitate cu legislația națională.

Anexa III.6

CERINȚELE DE INFORMARE ȘI PUBLICITATE

Regulile stabilite în Anexa III.6 (paginile 47 la 52) referitoare la informare și publicitate au încă un caracter provizoriu. De aceea, regulile consimțite în acest Memorandum de finanțare nu impun regulile care vor fi aplicate altor măsuri care beneficiază de asistență financiară ISPA.

CERINȚELE DE INFORMARE ȘI PUBLICITATE

REGULILE PRIVIND DETALIILE ÎNȚELEGERII DE INFORMARE ȘI PUBLICITATE

1. Obiectivele și scopul

Măsurile de informare și publicitate privind asistența acordată prin ISPA au ca scop:

- să mărească conștientizarea și transparența publică față de activitățile Comunității Europene;
- să informeze potențialii beneficiari și organizațiile profesionale despre posibilitățile ISPA;

Informarea și publicitatea trebuie să privească toate proiectele pentru care ISPA asigură asistență financiară. Ținta măsurilor de informare și publicitate este de a informa publicul general și, de asemenea, potențialii beneficiari, inclusiv:

- autoritățile regionale, locale sau publice;
- partenerii sociali și economici;
- organizațiile neguvernamentale;
- operatorii și promotorii de proiect;
- orice alte părți interesate

de oportunitățile oferite de ISPA.

2. Principii generale

Organismele responsabile cu implementarea proiectelor ISPA (denumite aici și în continuare ca “organisme responsabile”) sunt răspunzătoare pentru toate măsurile de publicitate imediate. Publicitatea trebuie condusă în cooperare cu departamentele Comisiei, care vor fi informate de măsurile luate în acest scop.

Organismul responsabil trebuie să ia toate măsurile administrative necesare pentru a asigura aplicarea efectivă a acestor aranjamente și să colaboreze cu departamentele Comisiei.

Măsurile de informare și publicitate trebuie luate în timp util, imediat după ce asistența ISPA este aprobată. Comisia își rezervă dreptul să inițieze procedura de restrângere, suspendare sau anulare a asistenței ISPA, dacă țara beneficiară nu își îndeplinește obligațiile stabilite în prezenta Anexă.

3. Îndrumări privind activitățile de informare și publicitate

În afara regulilor detaliate stabilite la punctul 4, următoarele principii trebuie aplicate în conformitate cu toate măsurile de informare și publicitate:

3.1. Media

Organismul responsabil trebuie să informeze media în cel mai corespunzător mod despre acțiunile cofinanțate prin ISPA. Participarea Comunității Europene va fi reflectată exact în aceste informări.

Pentru aceasta, lansarea formală a proiectelor și fazele importante ale implementării lor vor face subiectul unor măsuri de informare, în special în mijloacele media regionale (presă, radio și televiziune). Trebuie asigurată o colaborare corespunzătoare cu Delegațiile Comisiei în țările beneficiare implicate.

3.2. Acțiunile de informare

Organizarea acțiunilor de informare cum ar fi conferințe, seminarii, târguri și expoziții legate de implementarea proiectelor parțial finanțate prin ISPA trebuie să menționeze explicit participarea Comunității Europene. Trebuie să se beneficieze de această oportunitate pentru a se expune steagul Comunității Europene în sălile de conferință și emblema Comunității Europene pe documente. Delegațiile Comisiei în țările beneficiare trebuie să sprijine, dacă este necesar, organizarea și desfășurarea unor asemenea evenimente.

3.3. Material informativ

Publicațiile (cum ar fi broșuri și prospecte) despre proiecte sau măsuri similare trebuie să conțină pe copertă o indicație clară a emblemei Comunității Europene când se folosește și o emblemă națională, regională sau locală.

Când publicația include o prefață, aceasta trebuie semnată atât de persoana responsabilă din țara beneficiară cât și, din partea Comisiei, de Membrul Comisiei responsabil sau de către un reprezentant desemnat, pentru a asigura faptul că participarea Comunității Europene este clară. Aceste publicații trebuie să facă referiri la organismele responsabile pentru informarea părților interesate.

Principiile sus-menționate se vor aplica de asemenea și materialelor audio-vizuale sau de pe paginile web.

4. *Obligații ale țărilor beneficiare*

Informarea și publicitatea trebuie să facă obiectul unui șir coerent de măsuri definite de către organismul responsabil în colaborare cu Comisia, pe durata proiectului. Țările beneficiare trebuie să se asigure că reprezentanții Comisiei, inclusiv Delegațiile sale sunt corect implicate în cele mai importante activități legate de ISPA.

Când proiectele sunt implementate, organismul responsabil trebuie să ia următoarele măsuri care să indice participarea ISPA în proiectele menționate:

a) Informarea referitoare la proiect

Măsurile de informare și publicitate prompte trebuie luate pentru a conștientiza publicul general de asistența acordată de Comunitatea Europeană prin ISPA. Organismul responsabil trebuie să publice conținutul proiectelor în cea mai adecvată formă și să se asigure că asemenea documente sunt difuzate către media locală și regională și să le țină la dispoziția părților interesate. Măsurile prompte vor include:

- plăci de avizare ridicate la locul lucrărilor;
- plăci comemorative permanente pentru infrastructurile accesibile publicului general

ambele fiind instalate în conformitate cu aranjamentele speciale privind informarea pe teren, detaliate mai jos.

b) Informații generale referitoare la ISPA

În plus față de punctul (a), organismul responsabil, împreună cu Coordonatorul Național ISPA, este responsabil pentru difuzarea regulată a informațiilor generale despre asistența ISPA alocată țării lor, subliniind implementarea proiectelor și rezultatele obținute. Această informare generală trebuie să aibă loc cel puțin o dată pe an și să fie făcută disponibilă Comisiei pentru raportul anual. Informarea va avea forma unor broșuri de interes general, material profesional audio-video (de exemplu videoclip) și conferințe de înștiințare la un nivel corespunzător. Informarea trebuie să grupeze proiectele după natura lor și/sau să se focalizeze pe proiectele de interes relevant. Trebuie actualizată anual și transmisă către televiziunile sau posturile de radio naționale și regionale, către Comisie și, la cerere, către alte părți interesate, așa cum sunt definite în paragraful 1.

5. *Activitatea Comitetelor de Monitorizare*

Comitetele de Monitorizare trebuie să se asigure că există informații adecvate cu privire la activitatea lor. În acest scop, fiecare Comitet de Monitorizare trebuie să informeze

media, cât de des consideră necesar, despre progresul proiectului(elor) pentru care sunt responsabile. Președintele va fi responsabil pentru contactele cu media și va fi asistat de către reprezentanții Comisiei.

Pregătirile corespunzătoare vor fi făcute de asemenea în colaborare cu Comisia și cu Delegațiile acesteia în țările beneficiare, atunci când au loc evenimente importante cum ar fi întâlniri la nivel înalt sau inaugurări.

Reprezentanții Comisiei în Comitetele de Monitorizare, în colaborare cu organismele responsabile, vor asigura concordanța cu prevederile adoptate privind publicitatea, în special acelea care privesc plăcile de avizare și plăcile comemorative (vezi prevederile de mai jos).

Măsurile de informare și publicitate și probele adecvate, cum sunt fotografiile, trebuie să fie înmânate Președintelui de către organismul responsabil. Copii ale unor asemenea materiale vor fi transmise Comisiei.

Președintele Comitetelor trebuie să înainteze Comisiei toate informațiile necesare a se avea în vedere la întocmirea raportului anual al acesteia.

6. Prevederi finale

Organismul responsabil poate, în orice moment, să desfășoare acțiuni suplimentare pe care le consideră necesare.

Acesta trebuie să consulte Comisia și să o informeze despre inițiativele pe care le are în așa fel încât Comisia să poată participa corespunzător la îndeplinirea acestora.

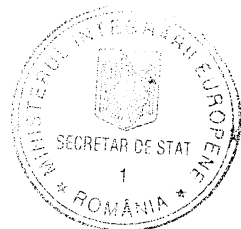
Pentru a facilita implementarea acestor prevederi, Comisia, prin Delegația sa la locul de desfășurare, va asigura asistență sub forma unui manual care va fi întocmit în limba națională. Acesta va conține îndrumări detaliate în formă electronică (CD-ROM) și va fi disponibil, la cererea contractanților, la organismul responsabil sau la Coordonatorul Național ISPA.

Măsuri speciale privind plăcile de avizare și pe cele comemorative

Pentru a asigura vizibilitatea proiectelor ISPA, țările beneficiare se vor asigura că sunt îndeplinite următoarele măsuri de informare și publicitate:

1. Plăcile de avizare

Plăcile de avizare vor fi ridicate la locul de desfășurare a lucrărilor pentru proiectele asistate prin ISPA. Asemenea plăci de avizare trebuie să cuprindă un spațiu rezervat indicațiilor privind participarea Comunității Europene.

Plăcile de avizare trebuie să aibă o dimensiune potrivită cu scala operațiilor desfășurate.

Selecția plăcii de avizare rezervată Comunității Europene trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- trebuie să ocupe cel puțin 50 % din suprafața totală a plăcii de avizare;
- trebuie să poarte emblema standard a Comunității Europene și să cuprindă textul următor, așa cum este prezentat în tabelul atașat.

Atunci când organismul responsabil nu ridică propria sa placă de avizare care să anunțe implicarea acestuia în finanțarea proiectului, asistența acordată de Comunitatea Europeană trebuie anunțată pe o placă de avizare specială. În asemenea cazuri, prevederile sus-menționate referitoare la partea Comisiei Europene se aplică prin analogie.

Plăcile de avizare trebuie înlăturate nu mai târziu de 6 luni de la data finalizării lucrărilor și înlocuite de o placă comemorativă, în conformitate cu prevederile de la punctul 2.

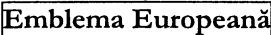
2. Plăcile comemorative

Plăci comemorative permanente trebuie plasate pe teren, și trebuie să fie accesibile publicului general. În afara emblemei Comunității Europene asemenea plăci trebuie să menționeze contribuția Comunității Europene la proiect.

Trebuie folosit textul următor ca model pentru conținutul cerut:

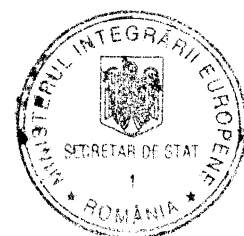
“Acest proiect a fost cofinanțat cu % de către Comunitatea Europeană. La finalul lucrării în (se menționează anul), costul total al proiectului a fost de (moneda națională), și contribuția totală a Comunității Europene a fost de (moneda națională).”

= **EXEMPLU** =

<i>Titlul proiectului</i>			
<i>Localizarea</i>			
	Finanțat de:		
	Uniunea Europeană (grant) Euro (moneda națională)
	IFI (împrumut) Euro (moneda națională)
Autoritatea de implementare:	{Ministerul...} {Agenția...}		

Beneficiar:	{Numele beneficiarului}
Supervizare și management:	{Numele firmei}
Contractant:	{Numele contractantului}

Faint, illegible text or markings scattered across the page.

Se certifică traducerea cu originalul în limba engleză:

Maria Crivineanu

- secretar de stat

Eugen Teodorovici

- director DIS

